

DRUŽINSKI TEDNIK

Leto XIII.

V Ljubljani, 9. januarja 1941.

Štev. 2 (586)

Država nima pravice, ponižati človeka iz razumskega bitja na stopnjo živali ali pa avtomatov.

Spinoza,
nizozemski modrijan
(1632—1677)

DRUŽINSKI TEDNIK

Izjava ob četrtkih. Uredništvo in uprava v Ljubljani, Miklošičeva 14/III. Poštni predal št. 345. Telefon št. 33-32. — Račun pošte branilci v Ljubljani št. 15.393. — Rokopisov ne vračamo, nefrankiranih dopisov ne sprejemamo. Za odgovor je treba priložiti za 3 dni znanje.

NAROČNINA

1/4 leta 20 din, 1/2 leta 40 din, vse leto 80 din. V Italiji na leto 40 lir. V Franciji 70 frankov. V Ameriki 2 1/2 dolarja. Drugod sorazmerno. — Naročnino je plačati vnaprej.

CENE OGLASOV

V tekstnem delu: enostolpčna petna vrsta ali njen prostor (višina 2 mm in širina 53 mm) 7 din; v oglašnem delu 450 din. V dvobarnem tisku cene po dogovoru. Notice: beseda 2 din. Mali oglasi: beseda 1 din. Oglasi davke povsod za posebej. Pri večkratnem naročilu popust.

Danes:

Invazijski zemljevid Anglije in Irske (str. 9). — Politični kalendar 1940. (str. 12). — Vojna surovin (str. 9).

BARDIA, IRSKA, BOLGARIJA

Še pred padcem libijske trdnjave sta nastala dva nova vojna problema

K padcu Bardije: general Wavell, angleški vrhovni poveljnik na Bližnjem vzhodu in tvorec načrta za ofenzivo proti Sidi-Baraniju in Bardiji

V Ljubljani, 8. januarja

Bardia, glavna obmejna postojanka italijanske Libije, je od nedelje v britanskih rokah. Po skoraj tritedenskem obleganju in po večdnevem srčitem obstreljevanju s suhega, z morja in iz zraka so v soboto prešle avstralske čete v poslednji napad. Še ur po prvem tankovskem naskoku so Avstralcji sneli italijansko zastavo z rezidence italijanskega vrhovnega poveljnika. Angleži so zajeli 30.000 branilcev, toda po njihovem lastnem priznanju so se Italijani junaško upirali.

Angleški napad gre brez odpočitka dalje. Prihodnji cilj Wavellove ofenzive je trdnjava Tobruk, okoli 120 km zahodno od Bardije ob obali. Po nekaterih poročilih iz Kaira se pa britanska armada ne misli ustaviti pri Tobruku, ampak hoče prodirati še dalje, proti Bengaziju, približno 450 kilometrov od libijsko-egiptovske meje. Tobruk pa obkoliti in ga šele pozneje napasti — podobno, kakor je bila obkolila in naknadno napadla Bardijo. Angležem se mudi, da čim prej zavzame čim večji del Libije, preden bi Nemci utegnili učinkovito prihiteti Italijo z letali na pomoč. (Drugačno pomoč si je težko predstavljati sprčo okoliščine, da so Angleži — to Italijani sami priznavajo — pomorski gospodarji Sredozemlja.) Pri presojanju vojaških operacij v Libiji je treba vedeti dveje:

1. Libija je silno prostrana in neobljudena pokrajina, saj meri 1 milijon 770.000 km² in šteje samo 700.000 prebivalcev, a od njene egiptovske do francosko-saharske meje je značne črte nič manj ko 1500 km.

2. vse njene obljudene in utrjene točke leže ob obali.

Napad na Libijo bo šel torej ves čas do malega samo ob morju. To se pravi: če bi se Angležem posrečilo, zavzeti drugo za drugo vsa mesta ob libijski obali, bi s tem tudi Libijo samo v celoti dobili v roke. Prav za-

Albanci so zelo bojevit ljudje, vaje orožja že v zgodnji mladosti, kakor kaže gornja slika.

to, ker bodo napadali ob obali, bo naloga Angležev precej olajšana, saj se lahko opirajo na svojo mogočno sredozemsko vojno mornarico. Kočljiva pri njihovem prodiranju je le oskrba z živimi, vodo in vojnim materialom; a prav to jim spet s pridom služi mornarica, posebno ker so si z zavzetjem Bardije znatno približali oskrbovalno pristanišče.

Zavzetje Bardije je po samem italijanskem priznanju hud udarec za fa-

Napoleon; poskus se je izjalovil. Od takrat pa do današnjih dni je imelo britansko otočje z Irsko vred mir pred invazijo.

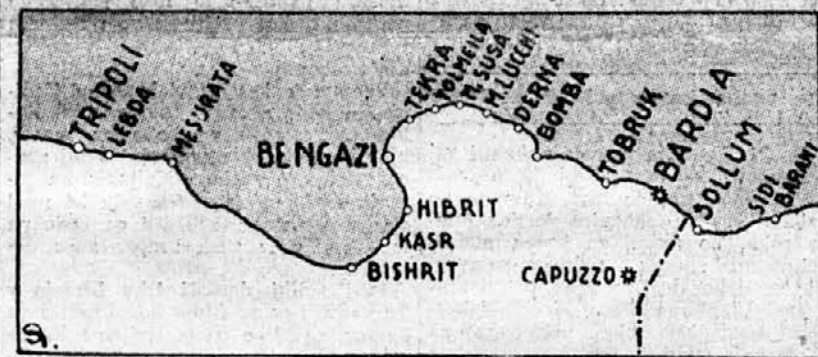
Danes je slika vendarle nekoliko drugačna. Danes Angleži nimajo opravka z vročerkvimi Španci ne z lahko-miselnimi Francozi ne s šibkimi Nizozemci; danes so njihovi nasprotniki temeljiti in matematično preračunljivi Nemci. Zato ni moči reči, da bi bil nemški poskus vdora v Irsko že vnaprej obsojen na neuspeh.

Da, če bi Irski ne bili Irski!

Nikomur izmed naših bralcev ni neznano, da Irski ne ljubijo Angležev. Kljub temu bo morda za marsikoga novost, če zapišemo, da Irski še danes, ko imajo tolikšno samostojnost kakor mogoče noben drug narod na svetu, vsaj tako majhen ne, smrtno sovražijo svoje angleške sode.

Več ko gotovo je, da bi Nemci pri napadu na Anglijo — prav tako kakor v svetovni vojni — lahko računali na pomoč teh irskih nezadovoljnih. Vprašanje je samo, ali bi ta pomoč mogla nagniti tehtnico v nemško korist.

Ce bi se Nemcem posrečilo zavzeti najvažnejše irske luke in si v njih urediti oporišča za podmornice in letala, bi bila pomorska zveza med Veliko Britanijo in Ameriko v silni ne-

Zemljevid k italijansko-angleškemu boju v vzhodni Libiji.

sistovsko Italijo in velik uspeh za Churchillovo Anglijo. Toda Bardia bo kljub temu ostala samo epizoda, če Angleži ne bodo znali svojega uspeha do skrajnosti izkoristiti. To se pravi, resničen uspeh bo Bardia za Angleže šele tedaj, če bo postala izhodišče za osvojitve vsaj še Tobruka in Bengazija; od onod šele bi namreč zares ogrožali tudi zahodni, najvažnejši del kolonije z glavnim mestom Tripolijem, tem bolj, ker bi se tedaj močno približali Malti, svojemu glavnemu pomorskemu oporišču v prehodu med zahodnim in vzhodnim Sredozemljem. Približali bi se pa še nečemu, in to bi utegnilo biti še prav posebno usodno za Italijo: približali bi se Weygandovi kolonijski vojski. Saj je javna tajnost, da je Pétain poslal pred nekaj meseci generala Weyganda v Severno Afriko zato, da ima tam močan adut za primer prebudega nemško-italijanskega pritiska; kakor je javna tajnost, da general Weygand pripravlja svojo dobro oboroženo armado, da bi v danem trenutku lahko nastopila proti tistemu, ki bi skušal kaliti francosko kolonijsko posest.

Padec Bardije je danes, tri dni po dogodku, le še epizoda. Ze se namreč širijo glasovi, da se tako na zahodu kakor na vzhodu, ali bolje, na jugovzhodu, pripravljajo novi dogodki.

V noveletni številki smo zapisali, da so glasovi o invaziji v Anglijo zadnje tedne nekam utihnili. Ni se bilo še dobro posušilo črnilo našega rokopa, že so ti glasovi spet oživel. Invazijo naj bi Nemci pripravljali v Irsko.

Misel ni nova. Vpad v Irsko so poskušali že Španci pod Filipom II. proti koncu 16. stoletja; poskus se je izjalovil. Poskušali so ga v drugo ne celih sto let pozneje; poskus se je izjalovil. Poskušali so ga Nizozemci leta 1797; poskus se je izjalovil. Poskušali ga je nekaj mesecev nato sam

varnosti, če ne celo popolnoma onemogočena. Z ladjami sicer Nemci ne bodo mogli priti do teh luk, ker so Angleži nesporni gospodarji morja; lahko bi pa izkrcali svoje ljudi z letali in s padali. Kaj se da s tem orozjem narediti, smo videli na Norveškem in na Nizozemskem. Res je sicer, da se današnja Anglija ne more primerjati z lahkomišelnima severni-

Pri napadu na Bardijo so se po angleških poročilih izkazali tudi oddelki generala de Gaulle (svobodni Francozi). Gornja slika kaže skupino Francozov iz Bretanje s praporom in starodavnim bretonskim grbom na njem.

Pogled na Tirano (30.000 prebivalcev), prestolnico Albanije.

ma državama; res je pa tudi, da je šibka stran britanske obrambe še zmerom v zraku — in samo v zraku je moči izjaviti tak poskus, če se napadenec ne sme s suhega upreti invaziji.

Iz te ugotovitve pa tudi že nujno sledi sklep: Angleži ne bodo smeli čakati na invazijo, ampak bodo morali nasprotnika prehiteti na suhem. To se pravi: izlepa ali izgrda bodo Irski morali prepustiti Angležem svoja najvažnejša oporišča.

Da se Angleži zavedajo nevarnosti, je dokaz okoliščina, da zadnje mesece in tedne velikokrat beremo, da se skušajo Angleži mirno pogoditi z dublinsko vlado. Doslej ni videti kaj prida uspeha. Ali se bo de Valera vsaj v poslednjem trenutku premislil? Če količjak pozna Angleže, mora vedeti, da ne poznajo šale, kadar gre za res. To so pred ne predolgim časom ponovno dokazali, ko so napadli dotlej zavezniško francosko mornarico pri Oranu in jo neusmiljeno razbili. Če bodo Nemci poskusili invazijo v Irsko, bo šlo Angležem se mnogo bolj za kožo, kakor jim je šlo pri Oranu. Zato tudi tedaj ne bodo poznali nikakršnih ozirov.

Od tega, ali se de Valera tega zaveda ali ne, bo v dobršni meri odvisno, ali bodo Nemci sploh tvegali invazijo. Če jo bodo tvegali, pa smemo biti prepričani, da Churchillova

vlada ne bo čakala njenega izida; izlepa ali izgrda bo poprej likvidirala irski problem.

Na zahodu Irska — na vzhodu Bol-

garija! Casopisje je te dni polno namigavanj, uganj in napovedi o naši vzhodni sosed. Množe se nepotrjeni glasovi, da je predsednik bolgarske vlade Filov dobil v soboto, t. j. še pred padcem Bardije, ko je kazalo, da bi se libijska trdnjava utegnila še držati, ultimatum. Po enih poročilih naj bi bil Filov ultimatu ustregel in dovolil nemškemu vojaštvu prost prehod na grško in turško mejo; po drugih se Bolgarija še obotavlja. Celo to so nekateri listi vedeli povedati, da ravna Nemčija s popolnim pristankom Sovjetske Rusije.

Ze večkrat smo imeli priložnost zapisati, da je Bolgarija za Rusijo toliko kakor Dardanele. In Dardanele so za Rusijo noli me tangere. Če bi Rusija pristala na nemško vojaško kontrolo nad Bolgarijo, bi mogli sklepati samo dvoje: 1. ali je Rusija tako neznanosko šibka, da bo brez odpora pristala na to, 2. ali je Rusija toliko močna, da bi mogla zmagovito Nemčija prej ali slej šla tudi po žitorno Ukrajino in po petrolejske vrelce na Kavkazu.

Nadaljevanje na 2. strani v 5. stolpcu

Politični tednik

Novoletna voščila med Rooseveltom in italijanskim kraljem. Kralj Viktor Emanuel je za Novo leto poslal Rooseveltu brzojavko: »Sprejmite vse moje najsrečnejše želje v novem letu.« Roosevelt je odgovoril: »Zelo visoko cenim Vaše dobre želje. Pošiljam Vam svoje iskrene želje za Vašo osebo in izražam obenem upanje, da bo italijanski narod v novem letu doležen blagoslova pravičnega mira.«

Ves ruski narod mora biti stalno pripravljen, je v moskovski »Pravdi« za novo leto zapisal Staljin. V svojem članku je tudi zapisal, da se vojna vzhva vse bolj širi in da vojna nevarnost tudi za Rusijo vse bolj narasta. Mednarodni položaj da je skrajno težaven in napet, da morejo vsak čas nastati nepričakovani zapletljivi. Zaradi te nevarnosti mora biti ruski narod neprestano v mobilizirani pripravljenosti. Nasprotniki Rusije ne smejo v nobenem pogledu imeti priložnosti, da bi jo kakor koli presenetili. Agencija Tass je po objavi razglasila, češ da je ta članek Staljin napisal že leta 1938, da pa ga je »Pravda« zdaj ponatisnila.

Nemški letalci v Italiji. Italijansko zrakoplovstvo je uradno objavilo, da je iz Belgije odpoklicalo ves italijanski letalski zbor, ki je sodeloval pri napadih na Anglijo. Razen tega je nemško vrhovno poveljstvo poslalo v Italijo velike oddelke letalstva, ki so sodelovali z italijanskim v vojni proti Veliki Britaniji v Sredozemlju. Sodijo, da bodo nemška letala sodelovala tudi v Albaniji.

Nemški ultimati Franciji. Po ameriških vesteh so vsi odnosi med Nemčijo in Francijo prekinjeni. Nemčija je bala s posebnim ultimatom v roku sedmih dni zahtevala od Francije, da ji izroči vsa oporišča, ki jih je poimenovala. Nemčija je bala za grozila, da bo sicer vsa Francija zapadla. V Berlinu vse te vesti odločno zavračajo, češ da so nesmiselne.

Proračun banovine Hrvatske. Novi hrvatski proračun znaša 1.827.372.000 dinarjev in je za nekaj več kot 376 milijonov dinarjev večji od lanskega.

Triumvirat v Franciji. Maršal Petain je docela preosnoval francosko vlado. Sivi maršal je pod svojim predsedstvom ustanovil triumvirat, ki mu pripadajo admiral Darlan, vojni minister general Huntzinger in zunanji minister Flandin. Triumvirat bo izvrševal vse vladne posle. V Nemčiji pravijo o tej preosnovi, da je posledica raznih struj. Ena je za lojalno sodelovanje z Nemčijo, druga pa hoče sodelovanje s sabotirati. Od nadaljnjega razvoja na protstev v Vichyju bodo odvisni bo, doč odnosi med Francijo in Nemčijo. — Obenem s imenovanjem triumvirata je maršal Petain obvestil vrhovnega guvernerja v Siriji in Libanonu, generala Dentza, da ga je neposredno podredil vojaškemu poveljstvu generala Weyganda, ki je postal vrhovni upravitelj francoskih kolonij.

Prihod ameriškega poslanika v Vichy. V Casablanca je prispel ameriški odpravnik poslov v Vichyju Paul Murphy, kjer se je sestel z odposlancem generala Weyganda. Murphy se je že na poti skozi Madrid sestel z novim ameriškim poslanikom v Vichyju, admiralom Leahyjem. Po ameriških vesteh prinaša novi poslanik posebno Rooseveltovo spomenico francoski vladi odnošno maršalu Petainu. Po istih vesteh sta se obe vladi začeli pogajati o ustanovitvi ameriških letalskih in pomorskih oporišč na francoskih otokih Martinique in Guadeloupe. Ameriška vlada naj bi uknila zaporo francoskega kapitala v Ameriki. Za ta denar bi Amerika prodala Franciji vojne potrebščine, ki bi bile poslale v francoske kolonije.

Filov na Dunaju. Zaradi nenadnega potovanja predsednika bolgarske vlade Filova na Dunaj, so se začele širiti vesti, da je Bolgarija dobila od držav osti ultimati za zahtevo, da se nemškim četam dovoli prost prehod čez bolgarsko ozemlje. V Sofiji te vesti najodločneje zavračajo in izjavljajo, da je bil Filov na Dunaju zaseben zaradi zdravniškega pregleda. Angleški listi zatrjujejo, da gre le za manever držav csl. ki naj odvrne pozornost od dogodkov v Afriki. Tam tudi zatrjujejo, da državam osti samim ne bi bilo všeč če bi na Balkanu nastale nove komplikacije.

Rooseveltov govor ameriškega kongresa. V ponedeljek je bila prva seja ameriškega kongresa, ki ga je Roosevelt odprl z daljšim govorom. Med drugim je dejal, da je Amerika ogrožena in da je bodočnost Amerike odvisna od izida sedanjih vojn. Amerika je za demokratska načela in bo zato z vsemi močmi podpirala države, ki se vojskujejo za ista načela. Roosevelt je izjavil, da je Amerika za priznanje pravice in dostojanstva vsem narodom na svetu. Zato bo Amerika postala arzenal pri obrambi demokratskih narodov. Roosevelt je zatem označil mirovna načela kakršna si predstavljajo Združene države: na svetu mora biti svoboda govora, izražaj in vere. Boda in pomanjkanje morata prenehati. Strah mora izginiti s sveta, zato mora biti oboroževanje omejeno. Po prezidentovem govoru so senatu stali dva predloga, enega o ukinitvi Johnsonovega zakona, ki prepoveduje dovolitev denarnih posojil vojskujočim se državam, drugega pa o dovolitvi dodatnih kreditov za gradnjo novih bojnih ladij.

OKVIRJI
SLIKE, FOTOGRAFIJE, Gobelini.

Klein

LJUBLJANA, Wolfova 4

Šofer in lovec

BOSILJGRADSKI LOVEC Z ROKO LOVI VOLKOVE

Te dni se je z lisico na vrvi sprehajal po ulicah

Bosiljgrad, januarja.

Vsak otrok iz Bosiljgrada, nedaleč od Vranja ob južni Moravi, pozna šoferja Stefana Dimitrijevića. Ta Bosiljgradčan ima namreč dva poklica in se je v obeh izkazal izredno spretnega. Stefan Dimitrijević je prvi spreten šofer, s katerim se vsakdo upa peljati, drugi je pa še spretnější lovec. Kot lovec je Stefan pridobil še posebno veliko slavo, ker vso divjačino lovi kar z roko.

Te dni je Stefan Dimitrijević Bosiljgradčanom spet pripravil veselo presenečenje. Pojavil se je v lovski obleki na ulici in je bil videti ko Miklavž. V vsaki roki je nesel po eno mrtvo lisico, poleg tega je pa pred njim stopala živa lisica, privezana za vrvo kakor pes. Seveda so bili ljudje te še posebno veseli. Najbolj se je ljudem zdelo čudno, da lisica tako mirno in dostojanstveno stopa pred svojim ugrabiteljem, čeprav je ubil dve njeni sestri.

Stefan Dimitrijević ima kakor reče — dva poklica. Poleti, ko je cesta do Vranja lepa, stalno vozi goste in s tem dosti zasluži. Ko pa zapade sneg in

ne more s šofiranjem več zaslužiti potrebnega denarja, se prelevi v loveca in ostane to vso zimo. Skoro ga ni dne, da ne bi odšel na vse zgodaj s puško na rami v gore. S takšnega pohoda se skoro nikdar ne vrača praznih rok. Če drugega ne, ubije nekaj zajcev in jerebic. To je najmanj, kar prinese domov.

Nikar pa ne mislite, da je Stefanu lov za zabavo kakor kakšnemu nedeljskemu lovecu. Stefan je, čeprav strasten lovec, velik prijatelj živali in lovi »po pameti«. Večkrat prinese domov živo divjačino in jo potem doma udomači.

Ker se je pa zadnje čase vse podražilo, se je Stefan odločil, da ne bo divjačine več streljal niti lovil na past. Tako se namreč pokvari dragoceno krmo. Dolgo je premišljeval, kako bi se še dalo loviti, in je naposled dognal, da bi s svojimi močnimi rokami lahko lisice, zajce in celo volkove kar davil.

Napravil je nekaj poskusnih pohodov v gore. Prve dni se je vračal praznih rok domov in ljudje so si že posmehovali, da ga je zapustila sreča. Potem se je pa nekega dne prikazal z

ubitim volkom na ulici. Tedaj je njegova slava narasla. Da bi bil kateri lovec z rokami ulovil volka, tega tudi Bosiljgradčani niso vajeni. Kose je potem te dni izprehajal z dvema ubitima lisicama po ulicah, so mu ljudje navdušeno vzklicali kakor kakšnemu junaku iz prejšnjih stoletij. Kadar pride pozimi medved in kolje živino ali pa lisice kradejo okoliških kmetom kokoši, vselej je rešitelj iz zadrege Stefan Dimitrijević. V nekaj dneh se kokosi spet lahko mirno pasejo, pa tudi živina je na varnem.

Ko je Stefan te dni napravil svoj letni obračun, je bil sam s seboj kar zadovoljen. Ulovil je: deset lisic, 120 zajcev, 28 jerebic, 30 divjih rac, dva volka, štiri vidre in mnogo druge manjše divjačine.

Stefan Dimitrijević upa, da bo letos še več napočil. Posebno veruje v svoj novi »patent«. Pravi, da se bo sčasoma tako naučil loviti z roko, da puške sploh ne bo več potreboval. Takrat zima zanj ne bo več dolga; njegov drugi poklic mu bo namreč prinesel prav toliko dobička kakor šofiranje.

Sovjetski poslaniki na Balkanu v Moskvi. Sovjetski poslaniki v Beogradu, Sofiji, Bukarešti, Ankari in Budimpešti so sprejeli od svoje vlade poziv, naj nemudno pridejo v Moskvo na poročanje. Značilno je, da so se vsi poslaniiki vračali skozi Berlin, čeprav so imeli nekateri mnogo krajšo pot po Črnem morju.

Vprašalne pole za popis prebivalstva bo dostavil mestni preiskovalni urad vsem hišnim posestnikom. Te vprašalne pole bodo razposlali zaradi pravilne porazdelitve živiliških nakazanj za moko in kruh. Vsak hišni posestnik, ki do 8. tega meseca ne bi prejel teh vprašalnih pol, naj to javi preiskovalnemu odboru na Krekovem trgu 10. Ob tej priložnosti mestni preiskovalni urad opozarja vse družinske čete, da bo vsako lažno navedbo na teh polah strogo kaznoval. Poleg tega opozarja tiste meštane, ki žive zunaj mesta in so doslej kupovali živilske potrebščine pri trgovcu zunaj mesta, da bodo odselej morali kupovati pri trgovci v mestu. Potrebne živilske karte bodo namreč veljale samo za trgovce na območju Ljubljane.

Vse vozne karte pri »PUTNIKU«

Do 31. januarja morajo nabaviti vsi delodajalci za hišno služabništvo davčne izkaznice za leto 1941. Kdor ne bo nabavil davčne izkaznice do določenega roka, bo moral za kazen plačati petkratni znesek rednega davka. Davčne izkaznice se dobe pri davčni upravi Ljubljana-mesto. Davčna izkaznica stane 52 din, prispevek za obrambni sklad 3 din, prispevek za bednostni sklad 25 din, skupaj 80 din.

Novo spremembo dovoljenja za lov je določil ban dravske banovine. Po novi odredbi je prepovedano loviti, ubijati ali kupovati in prodajati kozoroga, medveda, več vrst orlov, krogarja, belo šapijo, črno škrljko in vira ali veliko uhario. Za uhario v kočevskem, črnoključnem, novomeškem in logaškem okraju prepoved

ne velja. Prepovedano je tudi razdirati gnezda in prodajati jajca teh ptic. Prepoved za ptice in kozoroga velja do leta 1950., za medveda pa samo začasno. Na prošnjo lahko ban dovoli izjeme iz te prepovedi.

Nakaznice za petroleje bo razdeljeval ljubljanski mestni aprovizacijski oddelek na Krekovem trgu za mesec januar. Nakaznice bodo dobili samo tisti ljubljanski meštani, ki nimajo električne razsvetljave. Petroleja za kuho ne bodo prejeli. Stranke, ki žele dobiti petrolejske nakaznice, naj prinesejo s seboj rojstne liste, družinske knjižice in službene izkaznice, da bodo lahko dokazali, koliko članov šteje njihova družina. Za sostanovalec morajo predložiti policijske prijavnice.

Mestno poglavarstvo v Ljubljani opozarja vse prebivalce dravske banovine na letala tuje narodnosti, ki so se zadnje čase že večkrat pojavila na našem nebu. Zaradi večkratne kršitve naše nevtiralnosti bo v bodoče v takšnem primeru takoj nastopilo naše protiletalsko tožništvo. Ker pa ob takšnih priložnostih niso izključene nesreče, naj se prebivalstvo v lastnem interesu nemudoma zateče v zaklonišča ali vsaj v hiše.

Spomenik kralju Aleksandru Zednitemu bodo zgradili tudi v Boki Kotorski. Postavili ga bodo na mestu, kjer je prebil blagopokojni kralj zadnje trenutke svojega življenja na jugoslovanski zemlji. Spomenik bo imel obliko svetilnika, zgradili ga bodo pa iz kamena iz vseh krajev naše domovine.

Prvi veliki domači film filmajo v Zagrebu. Naslov filma bo »Ljubica in Janja«, zanj bo pa iz življenja kmečkih deklet. Ves film bo stal 800.000 dinarjev, rokopis zanj je pa napisal Mika Gjorgjević. Glavni ženski vlogi bosta igrali Ada Nagyeva in Vera Friedriehova.

Nenavaden potres so čutili te dni v Trzinu. Ljudje so čutili dva kratka navpična sunka in so v strahu tekli na ulice. Nekatere je potres vrgel na tla, tako močan je bil. Škode sunek na srečo ni napravil nobene.

Kaj je z Bolgarijo?

Nadaljevanje s 1. strani

ali pa 2. Rusija misli, da bo nemški vdor na Balkan in v Malo Azijo sprico angleške pomorske premoči v Sredozemlju zgolj gesta. — ali pa 3. Nemčija misli, da bo nemški vdor na Balkan in v Malo Azijo sprico angleške pomorske premoči v Sredozemlju zgolj gesta.

V prvo možnost ne moremo verjeti, ker je psihološko nemogoča; nobena velika država, še prav posebno diktatura, se brez odpora ne vda.

Ce izločimo obe navedeni možnosti, ostane še tretja, elementarna: kaj pa, če so vsi ti glasovi o Bolgariji samo bluff? Bluff, ki naj odvrne pozornost sveta od dogodkov, ki se utednejo pripravljati drugod?

Angleži so prvi izrekli to domnevo. Po londonski sodbi je slej ko prej glavni cilj Nemcev zdrobitev Anglije na zahodu, vse drugo naj bi pa bilo samo pesek v oči.

Beležimo to verzijo kot kronisti, razmišljanje o njej pa prepuščamo bralcem.

Observer.

9 članska družina se je zastrupila z ogljikovim dioksidom v vasi Vukovem pri Tešnju. Ponoči se je v sobi, kjer je spala rodbina kmeta Mate Lučiča, vnel tram pri peči. Zaradi tega se je začel razvijati ogljikov dioksid. Na srečo je prišel jutraj v hišo sood in našel vso družino nezvestno v postelji. Vse so prepeljali v bolnišnico v Tešlju, kjer so sedem članov družine rešili, dva otroka sta pa bila že mrtva.

Zaradi staljenega snega je močno narasla reka Neretva; izpodkopala je železniški most na progi Sarajevo—Mostar in podrla podporni zid blizu postaje Rame. Zid se je zrušil v vodo in so zato morali ustaviti začasno na tej progi tovorni promet. Polniški promet se vrši s prestopanjem.

Z 10 na 15 dinarjev pri kili so povisali trošarino na kavo. Zaradi te povisane trošarine se bo kava podražila približno za šest dinarjev pri kili. Tudi trošarino na vino so povisali z 1 na 2 dinarja pri litru. Trošarino na fina vina so povisali s 3 na 5 dinarjev pri litru.

2500 obrokov hrane na dan bodo izdajale mestne javne kuhinje v Zagrebu od 15. januarja dalje zagrebški siromakom. Prav tako bo mestno socialno skrbstvo razdelilo 10 vagonov premoga med siromake družine. Vsaka družina bo dobila po 400 kil premoga.

Pes s petimi nogami živi v Trebinju, njegov lastnik je kavarnar Sulja Zelihić. Peta noga mu je zrastle med desno zadnjo nogo in med repom; je pa prav tolikšna kakor ostale štiri.

V Splitu so imeli konferenco pomorščakov in zastopnikov Jadranske straže. Na njej so razpravljali o zaoplitvi nekaterih naših parkov za potrebe mednarodnega Rdečega križa. Vsi parkniki v službi mednarodnega Rdečega križa bodo označeni s posebnimi zastavicami in bodo uživali posebno zaščito. Na konferenci so prav tako razpravljali o zaščiti mornarjev, ki bodo zaposleni na teh parknikih.

V Savo je skočila 30 letna Frančiška Buršičeva, žena mehanika iz Krškega. Nesrečo je prijavil neki delavec, ki je na krškem mostu našel žensko čevlje in plašč in takoj sumil, da se je zgodila nesreča. Po plašču in čevljih je mehanik Buršič spoznal svojo ženo, ki je že večkrat poskušala samomor, dasi iz neznanega vzroka. Nesrečnice doslej še niso našli, ker jo je najbrže Sava odnesla daleč s seboj.

V SENC

Ljubezen gre skozi želoce

Ljubljana, 22. decembra.

Viktor je sezonski delavec. Oženjen je in ima dva otroka. Lepo in mirno je živel družinica ob skromnih Viktorjevih dohodkih in kaj tudi od ljubezni — dokler je Viktor imel delo. Toda prišla je jesen in z njo zima, dela ni bilo. Glad je potrkal na vrata.

Kjer je pa glad v hiši, se tudi ljubezen počasi ohladi. Ljubezen je sicer lepa stvar, živi se pa le ne da od nje in naj je še tako vroča. Pravijo, da gre vsaka ljubezen skozi želoce in tudi tukaj je bilo tako.

Marija je postrani gledala redke kovače, ki jih je Viktor prinašal zdaj pa zdaj, kadar je kje priložnostno kaj zaslužil. Jesti je bilo pa vsak dan treba in otroka nista mogla razumeti, zakaj bi zanju veljal neizprosni: »Nimam!«

Viktor je težko gledal vso to revščino in gubal čelo. Jazen je bil na ves svet, na ženo in otroka, ki sta hotela samo jesti in jesti. Kje naj pa vzame?

Neki dan proti večeru je prišel domov in vprašal, ali je kaj jesti.

»Nič, kako naj pa skuham, ko nimam?« je odvrnila žena.

Viktor je nagubal čelo in požrl kletev, ki mu je silila na jezik. Žena je

prala perilo, otroka sta se pa motala okrog nje in ji nagajala, da sta s tem pozabila na svoje prazne želoce.

»Dajta mir!« je zavpil Viktor nad njima. Ker nista ubogala, je oba pretepel.

»Pusti ju na miru, kaj se znašaš nad otrokoma, ki nič ne razumeata,« se je potegnila žena za otroka.

Lačnemu Viktorju je bilo to že preveč. Nahrulil je ženo, češ tebi je lahko govoriti, saj nič ne delaš, nič ne skrbiš zame, sam z otroki se zabavaš! Beseda je dala besedo in sprla sta se; Viktor je pretepel ženo, da je bila vsa modro podpluta po licu.

»Vsega tega je kriva le revščina,« se izgovarja Viktor. To bo najbrže tudi res.

»To pa še ni vzrok — in opravičilo, da pretepeš ženo!« je odvrnil sodnik. »Jezem sem na vse, ker imam tako pasje življenje, stradam z ženo in otroki!« se opravičuje Viktor.

»Potem se pa še pretepeš, ker ni še dovolj krivžev zaradi revščine!« zmaguje z glavo sodnik. »Saj ni žena kriva vaše revščine! In otroci, kaj oni vedo, zakaj jih tepete? Mali ima 14 mesecev, starejši pa štiri leta.«

»Ne morem več prenašati teh razmer,« toži žena, blede in suha. Nekoč je najbrže bila čedna, zdaj je pa zgarana, lica so ji upadla zaradi pomanjkanja in skrbi.

»Lahko me daš zapreti; ko bom prost, bom pa šel, da me ne boš več videla in tudi slišala ne boš več o meni!«

Tako ji obljublja danes v revščini in pomanjkanju tisti mož, ki ji je nekoč zidal gradove v oblake in ji obljubljal rožnato življenje poleg sebe.

»Micka, odpri, ti bom nekaj povedal!«

Ljubljana, 19. decembra.

Maks in France sta se vračala s sv. Katarine. Baš toliko sta ga imela pod kapo, da se jima je zbudila hudomušna žilica, ki jima ni dala več miru. Kjer koli sta šla skozi vasi, sta morala kaj ponagajati. Petinšestdesletnemu Janezu sta iz spalnice snela dvojce oken in ju odnesla s seboj. Jakob, ki je šel za njima, ju je pa opozoril, naj pustita okna, nakar sta jih nepoškodovano zavrgla. Starega Janeza je pa vendar vso noč zeblo, ker sta bila okna snela.

»Ali je kje tu v bližini kakšno dekle?« sta vpraševala in se odpravila do hiše štiridesetletne Marije. Trkala sta na okno in na vrata. Marija je bila čisto sama v hiši, zato se je bala. Vzela je sekiro in odšla k oknu, da bi situetza pregnala. Maks ji je pa vzel sekiro in zahteval, da odpre, če ne bo razbil vrata.

»Micka, odpri, ti bom nekaj povedal!« je prigovarjal France.

V strahu, da res ne razbije vrat, je Marija odprla. Maks je vstopil v hišo, Marija je pa mimo njega smuknila na prsto in pričela klicati na pomoč. Ko so na njene klice prihitali ljudje, sta oba zbežala.

»Saj mi ni nič hotel, toda jaz sem se ga vendarle bala,« je dejala Marija.

Maksa bo pa kazni izučila, da se ne sme ponoči na takšen način motiti ljudem počitek.

Brezimna pisma

so nevarna

Ljubljana, 31. decembra.

Vinko ima v najemu restavracijo, ki je last posojilnice. Z Riko sta se nekaj časa prav dobro razumela, potem sta se pa kakor vsaki zaljubljeni sprla. Kakor je bila preje velika ljubezen, tako je pozneje bilo veliko sovraštvo.

Da bi se Vinku maščevala za izgubljeno ljubezen, je Rika pisala brezimno pismo posojilnici; v njem je obrekovala Vinka samega in njegovo restavracijo, češ da je postala prava »bezimnica«, shajališče raznih sumljivih tipov, »komunistov« in podobno, da so natakariče same vlačuge najemnika samega in stalnih gestov.

Prav takšno pismo je od Rike prejela tudi uprava ljubljanske policije, uprava občine, lastnik restavracije, ki jo ima Vinko v najemu, in ločena žena Vinkova.

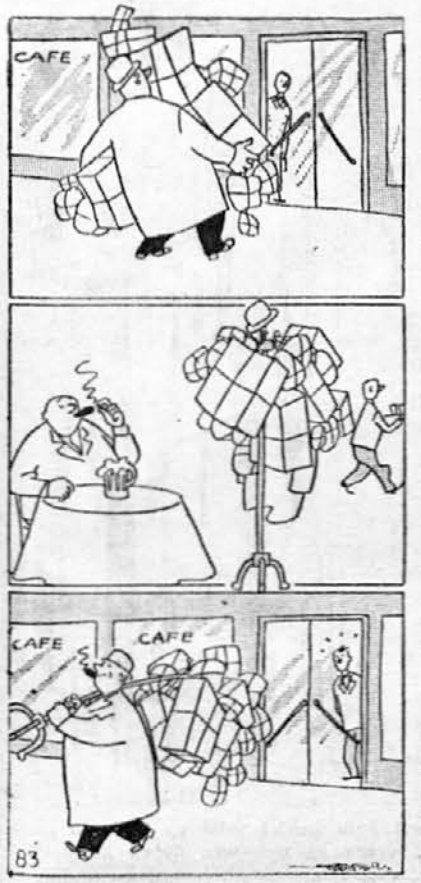
»Da imajo v podstrešju kar orgije,« je pisala ljubosumna Rika.

Ta pismo so rodila posledica, da se je policija in celo banovina zanimala za verodostojnost tega obrekovanja. Vinko je Riko predal sodišču zaradi lažnivega obrekovanja.

Ko je Rika videla, da so pisma imela popolnoma drug učinek, kakor je ona želela in upala, je pobrala sila in kopita. Pustila je svojega nezvestega Vinka in jo ubrala čez mejo.

Zdaj naj se pa brez nje priklajo.

VSAK TEDEN DRUGA

„Žena 1941“ za januar je izšla!

Poleg dosedanjih rubrik je list uvel del še nekaj novih: »V znamenju štorčljec« za mlade mamice, ki so ali bodo povile svojega prvorojenčka; »Praktičen koledar«, ki spominja na ročnice vsak mesec splošno na vse, kar se tako rado pozabi; »Vaša usoda« za tiste, ki verujejo v prerokovanja, zabavno pa tudi za druge, ker se včasih le ujema! Nov, zanimiv in napet ljubezenski roman »Prevere gospodične Klare«. List prinaša še mnogo koristnega in zabavnega branja. Vsak mesec izvirno slovensko novelo, to pol zajeto iz smučarskega življenja »Bela epizoda«.

Za tiste, ki ljubijo ročna dela: Krasna preproga v kelim tehniki (vzorec na polti), pletena garnitura perila (kroj na polti), kvačkana spalna obleka (pizama) za otroke (kroj na polti), pleteno spodnje krilce (kroj na polti) tonle zimske rokavice, krasen prt v toledu (vzorec na polti), kvačkani vložki za posteljno perilo (vzorec na polti) itd.

Na modni prilogi 30 modelov in 20 prvovrstnih, preizkušenih krojev. Na polti za ročna dela pa: 12 izvirnih in lepih predlog za vezenje v raznih tehnikah. Namesto tujih »holandec« in »kuharic« jako posreduje osnutek slovenskega stenskega kuhinjskega prtja.

Naročnina slej ko prej: Celoletna din 62.—, polletna din 33.—, četrtletna din 17.—, plačljiva vnaprej. Zahtevajte številko na ogled! Naslov: »Žena 1941«, Kamnik.

Veseli Dolenjci

Ljubljana, 19. decembra.

Štirje so bili: Janez, Anton, Martin in France. V dobrem razpoloženju so se gugalj skozi vas proti domu. Pijane pa potrebuje dosti prostora in navadno premeri cesto v vsej širini od leve proti desni in narobe. To pot so jo pa kar štirje obdelovali.

Pa ti izza ovinka prileti avtomobil. Precej hitro je privozil. Komaj da so se mu umaknili, je že bil mimo. Našim dobrovoljčkom se je zdel ta avtomobil velika »prometna ovira«. Jezni so bili, ker so se mu morali umakniti. Pa še tako hitro vozi! Saj vendar stoji na »koncu vasi opozorilo: Avto 15 km. Čemu imamo pa potem take prometne znake!

Poiskali so v bližnjem kozolcu vsak svoj kol in navdušeno složno razbili mednarodni avtomobilski znak.

Udrihali so, da je bilo veselje. Ko se je Martin naveličal, je nadaljeval uničujoče delo Janez, potem pa še Tone in France. Zbili so avtomobilski znak na tla, potem so se pa spravili še nad krajnjo tablo in tudi to zbili na tla. »Le udariti«, so izpodbujali drug drugega. Potem so se pa zadovoljni s svojim junaškim delom razšli vsak na svoj dom spat.

Pred sodnikom so drug na drugega zvrčali krivdo. Šele ko so videli, da ne pomaga tajiti, so neradi priznali: »Menda bo že tako; kaj jaz vem; smo bili vsi pijani!«

»Vsak šest kovačev plačajte občini, pa mir dajte in pojdite!«, razsodi sodnik.

»Bomo, pa adijo!«, se zmuzajo skozi vrata.

Vso srečo ti želim!

Ljubljana, 19. decembra.

Dvanajst let sta vodila ljubezen in ona ga je tudi podpirala. Zenska bi pa ne bila ženska, če bi včasih ne bila muhasta. Kar na lepem se je Ivanka odhujila Srečko, češ da ni izgledov, da bi se mogel z njo skoro poročiti, ker še študira.

Srečko je pa tako izjavo jemal tragično. Skušal je Ivanko pregovoriti z lepo. Ko mu je pa ona le vztrajno odgovarjala, da nista značaja, ki bi spadala skupaj, ji je pa resno zagrozil:

»Poginila boš kot pes na cesti!«

Ivanka se je prestrašila in ga prijavila.

»Jaz jo imam še vedno rad,« se je zagovarjal Srečko, »in če me bo Ivanka resno in vztrajno odklanjala, bo nastal tragičen konec.«

Od prijave do razprave je pa trajalo več tednov. Tačas sta se Ivanka in Srečko že spravila brez razprave. Ivanki je žal, da ga je prijavila, a v prvem strahu ni mogla drugače, ker se je resno bala njegovih groženj. Na razpravi je pa prosila, naj ga ne bi kaznovali, češ da ima zdaj mir od njega.

»Saj mi želim vso srečo, samo mir sem želela imeti; zdaj ga pa imam,« je trdila.

Zadovoljna z oprostilo sodbom odideta skupaj iz sodne dvorane.

Ko bo pa preleto še nekaj tednov, bosta pa tudi drug z drugim najbrže zopet zadovoljna kot v tistih dneh, ko je ljubezen gorela.

Prosimo
nakažite naročnino!
Hvala!

200.000 din škode je povzročil ogenj, ki je nastal v nedeljo ponoči v glavnem poslopju bivše tovarne vagonov »Ferrum« v Subotici. Zdej ima v teh prostorih svoje skladišče ljubljanski gradbeni podjetnik Ivan Bricej. Gasilci so požar omejili, toda eden izmed njih se je s plinom zastrupil.

Velike poplave v Slavoniji in Bosni so nastale zaradi hitrega tavanja snega. Reke so poplavlile velike površine obdelane zemlje. Mesti Prijedor in Bosanski Novi sta deloma pod vodo. Tudi Sava je močno narasla in je na nekaterih krajih tudi poplavlila.

Pri Dubrovniku je morje naplavilo različne predmete s potopljenih ladij. Našli so več reševalnih pasov, več sodov nafte in nešteto razbitih delov ladij. Poleg tega je morje naplavilo tudi tri mrtvece v vojaških uniformah. Vse tri so pokopali v Dubrovniku.

34 ponesrečencev so rešili na parniku »Srebrnec«, ki je nasedel na plitvino pri Boki Kotorski. Reševalno delo sta z nadčloveškim naporom opravili posadki vojne ladje »Spasilac« in neke podmornice. Ponesrečence so prepeljali v Tivat, kjer so jim pridrili skupno večerjo. Parnik »Srebrnec«, ki se je razkal na dvoje, so morali prepustiti njegovi usodi in zaradi razburkanega morja sploh ne mislijo, da ga bodo kdaj mogli rešiti.

Proti kašlju Vam priporočamo odlični Remedia sirup. Dobiva se v vseh lekarnah in zahtevajte izrečno samo ta domači preparat »Remedia sirup«, ki je v kakovosti enak drugim inozemskim preparatom. Glavno zastopstvo za Slovenijo je poverjeno znani lekarni Bahovec v Sloveniji.

Pazite!

Darmol, sredstvo za odvajanje se česlo potvarja. Radi tega pazite pri nakupu, da nosi vsaka tableta besedo Darmol in zarezo v obliki črke T. Zahtevajte samo originalni Darmol.

Ogl. reg. S. Br. 7006/38

Veliko železniško nesrečo je preprečil s svojo hladnokrvnostjo vlakovodja Korman iz Maribora. Na odprti progi med Ptujem in Mariborom sta peljala drug proti drugemu tovorni in osebni vlak. Zaradi goste megle sta vlakovodji to opazila šele zadnji trenutek. Nesrečo je preprečil vlakovodja Korman tako, da je vlak usmeril nazaj in tako vozil skoraj do Ptuja. Tovorni vlak se zaradi višee proge nikakor ni mogel ustaviti in zato je ta voznika med življenjem in smrtjo trajala četrt ure. Šele pri Ptuju se je posrečilo speljati tovorni vlak na stranski tir in osebni vlak se je lahko vrnil v svojo pravo smer. Popotniki so za smrtno nevarnost, v kateri so bili, izvedeli po večini šele na postaji v Mariboru.

Za starše, vzgojitelje, prijatelje mladine! Izšla je nova knjiga »Spolno življenje«, katero vsem toplo priporočamo. Greh je ne povedati pravčasno mladini, kako je prišla na svet, ne jim zaupati skrivnosti življenja. Pisatelj pravi v uvodu: »Povejmo ljudem resnico in obvarovali jih bomo pred lažjo in zabloda mlade! Zato naj čita knjigo »Spolno življenje« zoreča mladina in vsak odrasel človek. Knjiga obsega 22 zanimivih poglavij in stane s poštnino vrd samo din 20.—. Namenjena je predvsem onim, ki si ne morejo kupiti dragih knjig o tem vprašanju. Nakažite denar na poštni čekovni račun št. 14.675 (Hranilnica »Moj dom«, Ljubljana), ali pošljete v znakmah na naslov: J. E. Knjižna centrala, Ljubljana, Dvořakova 8b.

„DRUŽINSKI TEDNIK“
v vsako
SLOVENSKO HIŠO!

Dva tovarna vlaka sta trčila na progi med Skofjo Loko in Zabunco v soboto ponoči. Lokomotiva brzotovornega vlaka je zavozila v zadnje vagono tovornega vlaka, ki so se iztrili. Pri silnem sunku so se vagoni popolnoma razbili in so vreče koruze, ki so bile na njih, v loku odletele po progi. Najbolj poškodovanih je 8 vagonov in lokomotiva. Vlakovodja si je rešil življenje s skokom z lokomotive, ker bi ga bilo sicer v naslednjem trenutku stisnilo ob steno tovornega vagona. Ker je bila proga polna raz-

sute koruze, moke, žebjev in drugega blaga, so inneli delavci vso noč do voj delu, da so progo vsaj delno očistili.

Sedem vlakov je običajno v snegu na progi Skopje—Tetovo. Po večerjenem delu se je delavcem te dni naposled posrečilo vzpostaviti promet na tej progi in jo očistiti zameleto. Železniški promet se zdaj na tej progi vrši v redu, pač pa je še zmerom neuporabna cesta preko planine Vlainice in po dolini reke Radike. Tu so se na dveh krajih usuli plazovi snega, zemlje in kamenja, tako da bodo delavci morali odstraniti več ko 1000 kubikov zemlje in snega.

V prepad je tresčilo 10 vagonov tovarnega vlaka, ki je vozil po liški progi proti Zagrebu. Te dni je na tej progi divjala silna burja. Med postajama Vrhovinami in Plaskim je burja postala tako silna, da je dvignila s tirov 10 natovorjenih vagonov in jih z vso silo tresčilo v 15 metrov globok prepad. Proga sicer ni močno poškodovana, pač pa se je vseh deset vagonov raztresčilo na drobne kose.

Lovska nesreča se je te dni zgodila v Rastovem gozdu v okolici Banjaluke. Znani trgovec Petar Trivalić in njegov prijatelj Ludvik Ilićanin sta šla na lov na lisice. S seboj sta vzela tudi svoja psa, ki sta podila živali Trivalićev pes je pregnal lisico, Trivalić je takoj dvignil puško in ustrelil. Toda namesto lisice je ustrelil svojega prijatelja, ki je bil skrit za grmom, mimo katerega je tekla preganjana lisica.

95 tisoč din je ukradla služkinja svojemu gospodarju Fuchs v Subotici, da bi si v domači vasi kupila posestvo. Rozalija Szabova je bila sama doma, ko je gospodarju izginil denar. Med zasliševanjem je tako nerodno opisovala namišljeni razbojniški napad, da so jo takoj osumili tatvine. Po dolgem zasliševanju je le priznala, da je sama ukradla denar in da si je razbojniški napad samo namislila, da bi tako prišla do denarja.

Združenje odvetniških pripravnikov so ustanovili v četrtki v Subotici. Organizirali so se največ zato, da se bodo njihove življenjske razmere izboljšale. Subotički odvetniški pripravniki so zelo slabo plačani, saj nekateri prejemajo komaj 600 din plače na mesec.

Osebnosti
Poročili so se:

V Ljubljani: g. Franc Lipoglavček, suplent drž. gimnazije v Ptuju, in gđ. Anica Budnarjeva, asistentka muzeja v Ljubljani; g. Janez Marinko, inženir kemije, in gđ. Marija Mazgova; dr. Miro Rejec, odvetniški konceptist, in dr. Ljilja Novakova, zdravnica splošne bolnišnice; g. Ivica Krmpotič, suplent v Senju, in gđ. Meri Dolencova, suplentka v Ljubljani; g. Alojzij Požun, rudarski inženir, in gđ. Ivica Papčeva, bančnica uradnica

V Slovenskih Konjicah: g. Franc Lohnik, učitelj v Apačah, in gđ. Matilda Lazarjeva. Na Katoju: g. Ivan Kroljč, trgovski poslovođa in gđ. Nežka Ocvirkova.

Na Ježici pri Ljubljani: g. Mirko Čamerlik, mehaniki mojster, in gđ. Olga Vrohljova, uradnica OUVZ.

V Bistrici: g. Branko Rudolf, profesor iz Maribora, in gđ. Mara Gumilarjeva, abiturientka.

V Martjanici: g. Stefan Novak in gđ. Kristina Mertikova.

Bilo srečno!

Umrli so:

V Ljubljani: 52letni Ivan Šturm, inšpektor državnih železnic; Franc Pir, poštni inšpektor; Nika Bucarjeva; Marija Bajovičeva; Ana Opekova; Cilka Svetlova. Rozalija Hudovernikova; Ana Miklavčeva; Marija Dolencova; Simon Kunčič, posestnik in sodarifar; Jožef Hafner, železničarski zvanik v pok.; Joža Šteingrjeva; Marija Pavškova; Frančiška Černigoeva.

V Kamni gorci: Luka Lazar, posestnik.

V Trbovljah: Josip Hauck, podjetnik in posestnik.

V Radovljici: 70letni Janez Berce.

Na Dobruvi: Marija Suhadolcova.

V Mariboru: 70letni Valentin Verlič, nadpreglednik finančne kontrole v pok.; 55letni dr. Oskar Schweichardt; 65letni Leopold Gusek, veletrgovec; Franja Pesteškova; 70letni Franc Simončič, sodni poduradnik v pok.; 80letni Radoslav I. Knaflič, radučitelj in šolski upravitelj v pok.

V Celju: 78letni Ivan Sadu, rudarski adjunkt v pok. in hišni posestnik; 74letni Anton Marinko, poštni upravitelj v pok.

V Poniškav na Dolenjskem: Simon Justin, ključavničarski mojster.

V Litiji: Tone Lindner, mesar, gostilničar in posestnik.

V Slovenjgradu: 55letni Franc Tretnjak, upravni official v pok., posestnik in lesni trgovec.

V Domžalah: Anton Miševič, posestnik.

V Primorskem: Bata Tomčeva.

V Mošnjah na Gorenjskem: 53letna Jera Blehweisova.

V Dupleh na Gorenjskem: 55letni Makso Lajovic, bivši trgovec in gostilničar.

Naše sožalje!

Osebam, ki čez dan mnogo detajo in katerih živci ne prenesejo kave ali ruskega čaja, se priporoča le zdravi evetlični čaj, naš pravi aromatični »Emona« čaj. Z dodatkom limone, ruma, žganja ali mleka si pripravite odlično in krepljeno pijačo. Toda samo pravi »Emona« evetlični čaj v originalnih paketih lekarne Mr. Bahovec v Ljubljani. Dobi se povsod.

Za mamico in zame
zmerom samo

Häfele-jevo
milo za otroke
Milo za občutljivo kožo

Radio Ljubljana
od 9. I. do 15. I. 1941.

ČETRTEK 9. JANUARJA

7.00: Jutrnji pozdrav 7.05: Napovedi, poročila 7.15: Plošče 12.00: Plošče 12.30: Poročila, objave 13.00: Napovedi 13.02: Radijski orkester 14.00: Poročila 17.30: Radijski orkester 18.40: Slovensčina za Slovence 19.00: Napovedi, poročila 19.25: Nac. ura 19.50: Deset minut zabave 20.00: Klavirski koncert 20.45: Reproduciran koncert simfonične glasbe 22.00: Napovedi, poročila. Konec ob 22.20.

PETEK 10. JANUARJA

7.00: Jutrnji pozdrav 7.05: Napovedi, poročila 7.15: Plošče 12.00: Plošče 12.30: Poročila, objave 13.00: Napovedi 13.02: Radijski orkester 14.00: Poročila 14.10: Tujskoprometna poročila 17.30: Salonski kvartet 18.10: Zenska ura 18.30: Plošče 18.40: Francoščina 19.00: Napovedi, poročila 19.25: Nac. ura 19.50: Za planince 20.00: Rezervirano za prenos 22.00: Napovedi, poročila. Konec ob 22.20.

SOBOTA 11. JANUARJA

7.00: Jutrnji pozdrav 7.05: Napovedi, poročila 7.15: Plošče 12.00: Plošče 12.30: Poročila, objave 13.00: Napovedi 13.02: Radijski orkester 14.00: Poročila 17.30: Otroška ura 17.50: Pregled sporeda 18.00: Radijski orkester 18.40: Pogovori s poslušalci 19.00: Napovedi, poročila 19.25: Nac. ura 19.40: Plošče 20.00: O zunanji politiki 20.30: Meziška ovset 22.00: Napovedi, poročila 22.15: Sramel »Škrjanček« Konec ob 23. uri.

NEDELJA 12. JANUARJA

8.00: Jutrnji pozdrav 8.15: Ruski sekret 9.00: Napovedi, poročila 9.15: Prenos cerkvene glasbe iz trnovske cerkve 9.45: Verski govor (g. dr. Vilko Fajdiga) 10.00: Plošče 10.15: Radijski orkester 11.00: Kvartet sester Stritarjetih 12.30: Poročila, objave 13.00: Napovedi 13.02: Radijski orkester 17.00: Kmet. ura: Pomen mlekarne organizacije (g. ing. Erpič Jože) 17.30: Prenos iz Beograda: Koncert vojaške godbe 19.00: Napovedi, poročila 19.30: Slovenska ura 21.00: Radijski orkester 22.00: Napovedi, poročila 22.15: Plošče. Konec ob 23. uri.

PONEDELJEK 13. JANUARJA

7.00: Jutrnji pozdrav 7.05: Napovedi, poročila 7.15: Plošče 12.00: Plošče 12.30: Poročila, objave 13.00: Napovedi 13.02: Radijski orkester 14.00: Poročila, objave 17.30: Radijski orkester 18.10: Duševno zdravstvo (g. dr. Anton Breclj) 18.30: Plošče 18.40: Mesečni literarni pregled (g. prof. Fr. Vodnik) 19.00: Napovedi, poročila 19.25: Nac. ura 19.40: Plošče 19.50: Hudomušnosti (g. Fr. Lipah) 20.00: Plošče 20.10: O župančič: Veronika Deseniška, tragedija. Izvajajo člani Nar. gledališča v Ljubljani 22.00: Napovedi, poročila. Konec ob 22.15.

TOREK 14. JANUARJA

7.00: Jutrnji pozdrav 7.05: Napovedi, poročila 7.15: Plošče 12.00: Plošče 12.30: Poročila, objave 13.00: Napovedi 13.02: Pevski koncert; g. Boris Popov, član ljubljanske opere, pri klavirju g. prof. M. Lipovšek 14.00: Poročila, objave 14.15: Šolska ura: Božične pesmi; II. dekl. mešč. šola, vodi gđ. M. Lahinar 17.30: Radijski orkester 18.40: Rusija pod tatarskim jarmom (g. Fr. Terseglav) 19.00: Napovedi, poročila 19.25: Nac. ura 19.40: Plošče 19.50: Vzgojna posvetovalnica (ga. Vida Peršuh) 20.00: Radijski orkester 21.30: Plošče 22.00: Napovedi, poročila. Konec ob 22.20.

SREDA 15. JANUARJA

7.00: Jutrnji pozdrav 7.05: Napovedi, poročila 7.15: Plošče 12.00: Plošče 12.30: Poročila, objave 13.00: Napovedi 13.02: Sramel »Ljubljana« 14.00: Poročila, objave 17.30: Plošče 17.45: Mladinska ura 18.40: Protestantska doba med Slovenci 19.00: Napovedi, poročila 19.25: Nac. ura 19.40: Orkestralni koncert 20.00: Koncert zbora Glasbene Matice 21.15: Klavirski koncert 22.00: Napovedi, poročila. Konec ob 22.20.

Moderne Gioconde

Usoda nesmrtné slike Mone Lise

Skrivnostni smehljaj imajo tudi druge ženske

Bazel, januarja.

V največji galeriji slik, v enem največjih muzejev sveta, v pariškem Louvru, nekdanjem kraljevskem dvoreu, je bila med drugimi nesmrtnimi slikarskimi in kiparskimi deli tudi vse do začetka sedanje vojne, znamenita slika slavnega italijanskega slikarja Leonarda da Vinci — Mona Lisa. Ta slika je doživela veliko zapletljivost, kakor da bi bila bitje iz krvi in mesa. Še ko je živel umetnik, so jo prenesli iz Italije v Pariz kot dar takratnemu francoskemu vladarju Francu II.

Tik pred svetovno vojno je nepoznat tat zelo spretno ukradel Mono Liso iz Louvra. Takrat so policije s cellega sveta iskale neznanega tatu. Dragoceno sliko so že takrat cenili na milijon zlatih francoskih frankov. Tatu niso nikdar našli, sliko so pa dobili pri nekem vnetem zbiratelju slik.

Ko je pa izbruhnila sedanja vojna, so Mono Liso spravili v velik zaboj s peskom in jo odnesli nekam v notranjost Francije, kjer še danes čaka na povratek v Louvre.

Kdor koli je že enkrat videl originalno sliko Mone Lise in je dobro pogledal zapeljivi in skrivnostni smehljaj Gioconde, bogate in ugledne dame v Milana, ne bo nikdar v življenju pozabil na divno in zanositno črto okrog ust. Toda, to še ni vse. Velikokrat bo še presenečen, ko bo srečal znane in neznane lepote s istim zapeljivim in skrivnostnim smehljajem na ustnicah.

Če bi genialni Leonardo da Vinci naslikal na platno samo ta divni smehljaj, bi postal nesmrten. Veliko število slikarjev, umetniških kritikov in strokovnjakov je trdilo in trdi še danes, da prehaja Giocondin smehljaj v večnost. Poleg tega smehljaja se izgubi vsa lepota Rubensovih žena in vsa lepota drugih lepotic, ki so jih portretirali veliki in slavni slikarji.

Slavne filmske zvezde so imele po vrsti Giocondin smehljaj. Zdelo se je, kakor da so ure in ure stale pred Mono Liso in študirale njen smehljaj. Toda tega niso storile. To ženskam prav gotovo ni potrebno, kajti pri njih je to nekaj povsem naravnega, prirojenega, to je v resnici črta božanske lepote, ki jo je med velikimi in slavnimi slikarji prvi odkril Leonardo da Vinci.

Skoraj prav takšen smehljaj, kakršnega ima Mona Lisa, imajo še filmske igralkice Greta Garbo, Diana Winnerdova in Norma Shearerjeva.

Gretin smehljaj kaže mnogo samozaupanja, veliko vere v uspeh, in zmago nad moškim. Smehljaj Diane Winnerdove izdaja ženskost in duševnost, nežnino materinsko dobroto, zvestobo in potrpljenje. Toda Norma Shearerjeva je še najbolj modernizirala Giocondin smehljaj, a črta je ostala ista, kopija je povsem dovršena.

Umetniški strokovnjaki pravijo, da vse ženske ne morejo imeti takšnega skrivnostnega in nesmrtnega smehljaja. Zdi se, da so samo nekatere zato izvoljene.

Poslednje želje ameriških zločincev

New York, januarja.

V Ameriki slavi prave triumfe knjiga »Poslednja želja«, ki so jo natisnili že v tisočih izvodov, pa je kljub temu zmerom razprodana. To knjigo lahko kupite povsod. V njej pisatelj opisuje poslednje želje zločincev, ki jih je sodišče obsodilo na smrt. To knjigo je spisal uradnik pravosodnega ministrstva, ki je moral večkrat osebno prisostvovati kakšni usmrtitvi.

Skoro v vseh državah smejo na smrt obsojeni zločinci izraziti svojo poslednjo željo in navadno jim to tudi izpolnijo. To pravico pa posebno zločinci v Ameriki izrabljajo in zahtevajo nemogoče stvari. Včasih se zdi, da se takšna želja res ni mogla poriditi v zdravih možganih. Ker je v knjigi popisanih mnogo takšnih duševnih posebnosti zločincev, se zanjo Američani zelo zanimajo.

Tako v tej knjigi popisuje duševno razpoloženje nekega na smrt obsojenega zločince, ki je prosil, naj ga pred smrtjo oblečejo v najmodernejšo obleko in ga v njej usmrte. Neki drug zločinec, ki so ga obsodili na smrt na električnem stolu, si je pa pred smrtjo zaželel najboljših ameriških cigaret. Te je potem vzel s seboj in jih kadil na električnem stolu. Neki drug zločinec je spet hotel, da mu pred smrtjo zavežejo rdečo samovoznico in mu posade na glavo najmodernejši klobuk. Neki petdesetleten zločinec je pa imel poslednjo željo, da morajo njegove spomine, ki jih je pisal v ječi, natisniti.

Takšne in podobne poslednje želje opisuje pisatelj te knjige. Izmed vseh takšnih želja je menda najfrivolnejša želja nekega znanega mehiškega razbojnika, ki je hotel, da ga usmrte v kopalni obleki. Lahko si mislite, kako čudno je bilo videti, ko so okrog obsojenca stali sodniki v prazničnih oblekah, obsojenec je pa sedel na električnem stolu v samih kopalnih hlačah.

Tudi ženske v svojih poslednjih željah niso prav nič zaostajale za moškimi. Tako je neka zloglasna gangsterka zahtevala, da ji tik pred smrtjo še pobarvajo lase s platinasto barvo in ji napravijo trajno kodranje. Poleg tega je zahtevala, da ji to napravijo z najdražjimi aparati. Neka starejša gangsterka, ki so jo tudi obsodili na smrt, se je pa malo pred svojo aretacijo zaljubila v mladega dijaka. Zahtevala je torej, da ji prinesejo tisti klobuk, ki ga je nosila takrat, ko je spoznala svojo ljubezen.

Neka humoristično navdahnjena gangsterka je spet želela, da ji uro pred usmrtitvijo prinesejo najbolj priljubljeni ameriški humoristični časopis in ji berejo iz njega smešnice. Tako se je torej celo na električnem stolu lahko od srca smejala.

Nevesta je prodala svojega ženina

Boston, januarja.

Pred bostonskim sodiščem so imeli te dni zanimivo razpravo, ki je tudi zrcalo današnjih dni. Uradnik nekega bostonskega podjetja je bil že dalj časa zaročen. Nekega dne je pa dobil od svoje zaročenke pismo, v katerem je sporočala, da si je premislila in se z njim ne bo poročila. Vzroka mu ni navedla.

Ta nesreča pa mlademu uradniku ni vzela veselja do ženitve. Že po nekaj mesecih je našel za svojo zaročenko zamenjo v njeni prijateljici. Seveda pa

Transfuzija krvi je rešila že marsikatero človeško življenje. Veliko pozornost ji posvečajo zlasti v vojni, ko je na kocki več človeških življenj kakor sicer. Slika kaže transfuzijo krvi v neki bolnišnici.

ubogi ženin niti slutil ni, da ga je njegova nova nevesta prav za prav kupila. Z njegovo nekdanjo nevesto, ki je bila njena prijateljica, se je namreč domenila, da ji za tisoč do-

Tisočglava množica veselih Newyorčanov čaka na Silvestrovo, da bo ura odbila polnoč.

Kadar pritisne zima in zamrznejo velikanska močvirja in ribniki, se kmaluprikažejo žanjci velikega trsa in ga pridno zbirajo v snope. Ker trsje uporabljajo v najrazličnejše namene, je ta žetev za nekatere dober zaslužek.

ljev prepusti zaročenca, 100 dolarjev je prijateljica takoj plačala, ostalo bi pa plačevala v mesečnih obrokih.

Ko sta se pa uradnik in njegova zaročenka naposled poročila, je žena kmalu prišla v denarne stiske. Obrokov ni mogla v redu plačevati. Tako ji nekega dne ni preostalo nič drugega, ko da svojemu možu pove, kako je prav za prav prišla do njega. Seveda je bil mož na moč razjarjen, ko je izvedel, da ga je njegova prejšnja zaročenka zapustila zaradi tisoč dolarjev.

Razočarani mož je takoj odšel na sodišče in zahteval ločitev zakona. Najbolj čudno je pa da se zdaj trudi, da bi si spet pridobil ljubezen svoje prve zaročenke.

Stavbno vprašanje v New Yorku

New York, januarja.

New York je po vsem svetu znan zaradi svojih donebnic. Tako si skoro vsak Evropeec iz filmov in drugih slik ustvari o New Yorku in njegovih donebnicah svojo posebno predstavo. Vsakdo vidi v domišljiji samo najmoderneje opremljene donebnice z vsem udobjem, ki si ga človek sploh more misliti. Če bi potem koga izmed nas res zaneslo v New York, bi bil najbrže močno razočaran.

New York je od daleč in na prvi pogled res bajno mesto nebotičnikov. Če si ga pa malo pobliže ogledate, kaj kmalu zagledate nizke hiše, človek bi skoraj rekel bajte, stisnjene v ozadje. V teh hišah stanujejo siromaki. Razlika med nebotičniki in življenjem v njih in pa med temi siromašnimi bajtami je porazna. V nebotičnikih je tako rekoč treba samo pritiskati na gumba in že se vam izpolni želja. V bajtah pa ni ne vode, ne razsvetljave.

Pozimi se te hišice pretvorijo v ledene gore, kjer je sama bolezen in smrt.

Ko je pred nedavnim newyorška mestna občina pregledavala te borne domove, se je zgrozila. Sprevidela je, da bo za popravilo tega siromaštva treba najmanj 35 milijonov dolarjev.

Prvi sneg je za nekatere veselje, za druge pa pomeni nove izdatke. Brezposelnih v velenostih se ga vselej zato, ker imajo s kidanjem snega nekaj dni dela. Gornja slika nam kaže Kapitol, ameriški parlament, v Washingtonu.

Posebna komisija je pregledala 8.500 hiš in ugotovila, da je med njimi več ko polovico takšnih, ki jih bodo morali takoj porušiti. Čeprav so zadnjih deset let v New Yorku izdali posestniki 250.000.000 dolarjev za popravilo svojih hiš, je bilo še zmerom premalo.

V teh razpadlih hišah žive nezaposleni Američani s svojimi družinami. Poleti jih mučita nezgodna vročina in mrčes, pozimi je pa spet neznosno mraz. Najslabše je seveda v črnem predelu mesta. Tam živi na razmero, ma majhnem prostoru kar 250.000 črnecv. Tu je beda še hujša in je še manj higiene.

V enem samem bloku hiš stanuje 3.870 ljudi. Ker so stanovanja, čeprav poceni, za te siromake še zmerom veliko predraga, vzamejo v svoje stanovanje največkrat še podnajemnike in tako je gneča v stanovanjih zmerom večja. Lahko si mislite, da v takšnih okoliščinah tudi higijene ne more biti.

Prebrisan tat

New York, januarja.

Čuvaj v eni izmed največjih newyorških donebnic je neke noči zapazil, da se na hodniku skriva neki moški. Takoj je uganil, da se je prebrisan tat nalašč pustil zapreti zvečer v hišo, da bi lahko ponoči opravil svoje delo.

Prišel je tatu zasledovati, vendar to ni bilo tako lahko. Moški je bil zelo spreten in izurjen v takšnih poslih. Ko sta naposled na nekem ovinku le trčila skupaj, je pa neznanec čuvaja z enim samim strelom zadel do smrti. Potem je pobegnil v višja nadstropja. Čeprav je bil čuvaj smrtno zadet, se je pa vendar še privlekel do telefona in telefoniral po policijo. Ni minilo pet minut in že so bili vsi hišo obklopi stražniki.

Ker so bila vhodna vrata vso noč zaprta in tat nikakor ni mogel uiti, so stražniki lahko brez težave preiskali nadstropje za nadstropjem. Vse iskanije je pa bilo zaman. Prav tako neopazno, kakor je tat prišel v hišo, je iz nje tudi izginil. Nihče si ni mogel misliti kako.

Sele po dolgem iskanju raznih izhodov so detektivi ugotovili, kod je bil nepridiprav ušel. Napravil je takole: ko je prišel do zadnjega nadstropja, ki je bilo v višini 200 metrov, ni vedel ne kod ne kam. Tedaj je zagledal skozil okno, da se nebotičnik skoro tiči neke druge hiše. Razlika višine med obema nebotičnikoma je bila dva do tri metre. Tedaj se je tat odločil. Odprl je okno in se spustil na teraso druge hiše. Uspel je. Počakati je moral samo še toliko, da mu kdo odklene vhodna vrata in bil bi rešen. Ko je nekaj ur prečepel v skritem kotičku, je res prišel gospodar hiše in odklenil vrata. Takoj nato je odkorakal tako iskani tat mimo nič hudega slutečega gospodarja, ki je bil prepričan, da je odšel iz njegove hiše eden izmed njegovih stanovalcev in ga je še pozdravil.

Na Japonskem je premalo zdravnikov

Tokio, januarja.

Japoneci so pred nedavnim objavili zanimivo statistiko o svojih zdravnikih. Kljub temu, da se je Japonska že popolnoma modernizirala, imajo zelo malo zdravnikov. Izračunali so, da pride na približno 500 prebivalcev v večjih mestih komaj en zdravnik.

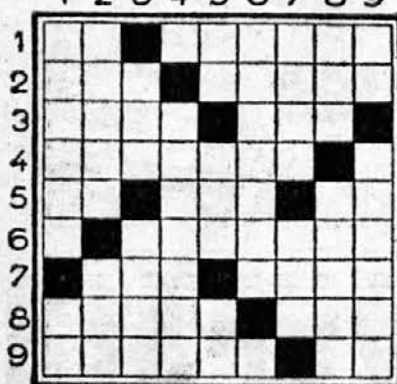
Na kmetih so pa zdravniki še redkejši in jih je treba tako rekoč z lučjo iskati. Tam pride na 4.000 ljudi komaj en zdravnik. Lahko si torej mislite, kakšno je zdravstveno stanje v takšnih vaseh.

Ker so japonske oblasti sprevideli, da je zdravnikov premalo, so izdale naredbu, po kateri mora vsak mlad zdravnik dve leti službovati na kmetih, šele potem lahko dobi službo v mestu.

UGANKE?

KRIZANKA

1 2 3 4 5 6 7 8 9

Pomen besed:

Vodoravno: 1. trgovska kratica; družabni naziv. 2. termin; škoduje rastlinam. 3. sveta gora na Grškem; češka pritrtilnica. 4. kraj v slovenj-graškem srezu. 5. pesnitev; zaimek; starodavno sumerijsko mesto. 6. evropska država. 7. znan športni klub (kratica); tako bodi. 8. vas na Gorenjskem; moško ime. 9. zgodovinsko najdišče v Švici; arabski konj.

Navpično: 1. oblika zdravila; pi-jača starih Slovanov. 2. Sienkiewicz roman; oblika pomožnega glagola biti. 3. pletenjak; prebivalec Angleške. 4. vas pri Novem mestu. 5. del voza; žensko ime; števniki. 6. preka-ženo meso. 7. ulj; naziv. 8. zaimek; vrsta ptice. 9. veznik; vrsta kamena.

ŠTEVILNIK

- a) 1 — 2 — 3 — 4 — 3 — 5 —
b) 4 — 6 — 7 — 8 — 9 — 3 —
c) 10 — 3 — 2 — 11 — 8 — 9 —
d) 1 — 6 — 7 — 8 — 5 — 3 —
e) 10 — 12 — 4 — 8 — 5 — 3 —
f) 5 — 12 — 11 — 8 — 9 — 3 —

Pomen besed:

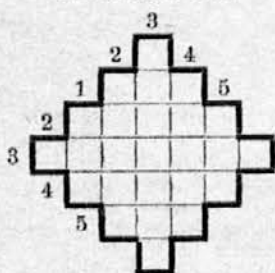
a) Vas v Belokrajini, b) zemeljska oblika, c) moško ime, d) gora v Karavankah, e) pijača, f) reka v Dalmaciji. — Diagonalno: lepo slovensko mesto.

PREMIKALNICA

HRVATSKA
SINAGOGA
MOLIBDEN
OPALOGRAF
RANGUN
KARAVANKE

Besede premikaj tako, da dobiš navpično tri kraje poznane iz sedanjih bojev.

CAROBEN LIK

Pomen besed, navpično in vodoravno: 1. rezilo, 2. razvlaka, 3. španski slikar 16. stoletja, 4. drevesni plod, 5. sorodnik.

STOPNICE

1. a
2. a a
3. a a i
4. i i m m
5. m m m m r
6. r t t t t

Pomen besed:

1. Rimsko število, 2. kratka za magister artium, 3. šahovski izraz, 4. sorodnica, 5. sredozemska rastlina, 6. moško ime. Vsaka naslednja beseda sestoji iz črk prejšnje besede in še ene nove črke.

POSETNICA

Jelica Utič

Kaj je ta oseba?

Rešitve ugank iz prejšnje številke

Rešitev enačbe: a = lipa, b = pa, c = bist, d = zel, e = jasen, f = sen, x = labja.

Rešitev črnoznega lika: 1. Elbasan, 2. Borat, 3. parafin, 4. safir, 5. satirlik.

Rešitev posetnice: bančni ravnatelj.

Rešitev črnoznega lika: 1. Pad, 2. Paris, 3. Taranto, 4. Dinko, 5. sto.

Življenje v dvoje

»Femmes, soyez mystérieuses et vous serez heureuses!« — »Ženske, bodite skrivnostne in srečne boste!«

Ta rek je francoski slikar Gauguin vdolbel v kamniti relief svoje hiše na Tahitiu.

Kako se je moglo zgoditi, da se je ta človek v svojih najlepših letih odpovedal svojemu zagotovljenemu položaju v družbi, prepustil svojo družino usodi in pričel svoje življenje na novo — kako se je moglo zgoditi, da se mu je prav ta stavek zdel tako pomemben, da ga je vklesal v kamen, kjer naj bi ostal za večno?

Vedel je, za kaj gre: storil ni ne več ne manj, kakor da je vklesal v kamen vsem ženskam na svetu ganljivo prošnjo, ganljivo že zato, ker ji je takoj pridružil še plačilo: srečo.

V tem stavku je recept za srečo in dolžnost vsake ženske bi bila, da se ravna po njem.

Vse novo je lepo in ima svoj poseben čar. Vsega novega se lotimo z dvojnimi veseljem, pa najsi bo to nov poklic, nova prijateljica, novo življenje. Zdi se nam, da je nova obleka prinesla v naše življenje prijetno izpremembo. Novo pohištvo čisto izpremeni staro stanovanje. Oh, predolgo bi bilo naštevati, kajti seznam novih presenečenj je neizčrpen.

Ene največjih novosti v človekovem življenju je združitev dveh ljudi: vstop v zakon. Menda ni potrebno zatrjevati, da je to najpomembnejša, najočarljivejša in najslojša novost v človekovem življenju — kajpak, če se dva vzameta iz ljubezni. Človeku se zdi, da vstopa v novo, nepoznano življenje. Nov je zlasti poročni prstan, ki se blesti na roki; nov je kovčeg z novimi oblekami za poročno potovanje; novo je stanovanje, skrbno pripravljeno za novo življenje. Ali je kaj čudnega, da se nam zdi tedaj življenje v dvoje prekrasno, zabavno in zanimivo?

Vendar ne smemo stopiti v zakon z iluzijo, da bo vse ostalo tako, kakor je bilo prvi teden po poroki. Kje je čarovnik, ki bi mogel preprečiti, da ne bi čas pričel svojega dela? Nove zavese s časom obledijo, naslanjajo se oguli, ubije se krožnik ali skodelica te ali one garniture. S časom nastanejo med njimi in 'njo' prvi lahni nesporazumi, deljena mnenja.

Zakon je umetnost in ne pogodba. In vsaka umetnost potrebuje za ustvaritev umetnika. Nekdo — bil je moder — je nekoč napisal: »Mladina, ki ljubi, sicer lahko gore prestavlja, vendar pozna samo ogenj, luč in noč, ne pa popolnosti rajsko lepega, fanatično gojenega vrta.«

Fanatično gojenega vrta. To je tisto! V romanu, filmskih in gledaliških igrah, ki se srečno končajo, pokažejo — menda zaradi previdnosti — samo pričetek sreče, samo tisto, kar je še nedotaknjeno, novo.

V navadnem življenju je pač drugače. Mož ima svoj poklic, ki ga izpolnjuje, jezi ali veseli, vsekakor pa utrjuje. Žena ima gospodinjstvo, otroke, vsekakor pa tisoč drobnih malen-

kosti, ki povzročajo, da delo ni nikoli gotovo. Vendar se lahko kdaj pa kdaj odpohi, poklepeča s sosedo ali skoči v bližnjo trgovino, da se zamoti. In lahko stori še nekaj, kar je vse pomembnejše od naštetega: lahko zvali odgovornost s svojih ram na moževe rame. Odgovornost pa spremlja moža vse do groba in postaja z leti še težja.

Morda je prav ta odgovornost kriva, da se naši možje vračajo iz službe domov utrujeni in si ne žele ničesar drugega kakor miru. Zakaj tako malo žensk pomisli na to, ko ga takoj ob vstopu v stanovanje razdražijo s pripovedovanjem o nevspešnostih, ki so jih imele z otroki ali v gospodinjstvu? Samo zato, ker je hotel biti mož enkrat sam ali pa v družbi brez nje? Samo zato, ker je smel govoriti s kakšnim izobraženim, zanimivim človekom, medtem ko mora ona sedeti doma? In vendar se mož pogosto tudi po takšnem razvedrilu vrne domov še zmerom nejevoljen sam nase in na ves svet. Zakaj naj

**RADIO
KORTING
BIRKE**
Ljubljana, Mestni trg 9 Tel. 2-56

bi žena to brez odpora prenašala? Takšna vprašanja si v podobnih okoliščinah zadajajo možje, pa tudi žene, spominjajoč se z obžalovanjem in bridkostjo nežnih pozornosti prvih let.

Kaj naj stare žene, če se znajdejo v takšnem položaju? Ravna naj se po tolikanj opisovanem ženskem instinktu in naredi vesel obraz in — čakajo! Z malimi stvarmi naj dokažejo, da mislijo nanj in zanj skrbijo: skuhanje mu njegove najljubše jedi, poskrbite, da ga bo čakal časopis na njegovi nočni omarici, sprejmite ga zdaj pa zdaj po njegovih večernih sestankih s prijatelji brez očitkov.

Ženske imajo dve dragoceni lastnosti, ki ju navadno možem manjka: potrpljenje in žilavost. Ti dve lastnosti sta, če ju prav uporabljamo, ne nadomestljivi in ne nazadnje tisti, ki nam kažejo pot do skrivnostnega izvira sreče.

Srečno življenje v dvoje je pač težka naloga, kajne? Ali nismo dejale, da je srečen zakon umetnost? In ali je kdaj kakšen umetnik imel pri ustvarjanju lahko delo? (n)

**Da bo vsa družina vesela,
je treba samo kupiti
»Družinski tednik«!**

»Aačih!« — »Bog pomagaj!«

Vzrok pogostih nahodov: nepravilna prehrana

Vsako se lahko obvaruje ali odkriža nahoda, če se ravna po nekaj preprostih zapovedih

V mrzlih dneh, pa tudi še potem, ko mraz že poneha, pogosto, da, kar ob vsakem koraku slišimo znani: »Aačih!« Ljudje so se že vdali v to usodo in so postali resignirani: »Hripa je v zraku,« pravijo in v najboljsem primeru stopijo v lekarno po kakšno čistilo za nos ali pa po kombinirane praške, srečni, da jih prehlad ali 'hripa' ne prisilita v posteljo. Želim vam povedati, da ni neizogibno, da ste v vsaki zimi trikrat ali petkrat nahodni in prehlajeni. Nahoda se lahko ognemo, pa tudi iznebimo, samo če se ravnamo po nekaj preprostih pravilih, dostopnih slehernemu izmed nas.

»Ogniti se nahodu?« Že vidim, kako se skeptično smehljate. Če bi bilo to mogoče, bi bilo pač že znano in nihče več ne bi bil nahoden. Ne samo, da takrat boli glava, da se počutiš, kakor da bi ves dan cepil kladce; še nekaj hujšega je, kar vznemirja nežni svet: rdeč nos imaš in objokane oči. Če bi se bilo mogoče nahodu ogniti, bi to gotovo ženske že znale...

Vendar vas bom skušal prepričati. Poskusite — tvegajte! Vendar, kaj bi govoril o tveganju, saj ni prav nič nevarnega pri tem poskus!

VZROKI NAHODA

Kakšni so vzroki nahoda? »Mraz ali mikrobi,« boste odgovorili.

Če bi bilo tako, bi morali biti vsi ljudje, ki tekaajo po istem mrazu ali vdihavajo isti zrak, polni mikrobov, ob istem času nahodni. Sami veste, da ni tako. Ta ali oni se prehladi, samo da nekaj trenutkov postojijo na prepihu, medtem ko utrjeni športni-

ki pogosto trenirajo v istem mrazu naspol goli, pa jim vendar mraz ne gre do živega.

Priznati je torej treba, da so nekateri organizmi proti prehladu bolj odporni, bodisi po naravi, bodisi zato, ker so popolnoma zdravi.

Da, mraz ali mikrobi so lahko povod nahoda, tista kapljica v prepolni čaši, ki povzroči, da steče voda čez rob. Pravi, globlji vzrok je pa drugi. Ne bodite presenečeni, če vam zdaj povem tole: nahod skoraj vselej povzroči nepravilna prehrana.

Ali ste že opazili, da so ljudje posebno občutljivi za nahod tedaj, ko je družabno življenje najbolj razgibano, ko je dosti plesov in zabavnih prireditvev, ali pa o praznikih, ko ljudje dosti in zelo izdatno jedo, pi-

jejo in so ponoči dolgo pokonci. Tedaj se človek telesno in živčno izčrpa.

Vendar postanemo tudi lahko brez velikih prestopkov žrtve nahoda, če se nabere dosti drobnih napak: težko prebavljiva hrana, kisli sadeži, sladčice, neredno življenje. In ko se te napake nakopičijo, da združene lahko odtehtajo hud prestop, jih je treba plačati: »Aačih!«

ZDRAVLJENJE NAHODA

Zdravila za nahod so trojna: preprečevalna zdravila, čistila in zdravila, ki nahod lečijo.

PREPREČEVALNA ZDRAVILA

Najboljši način, da se ognemo nahodu je, da poskrbimo za svoje zdravje. Če bomo zdravi, se nas tudi nahod ne bo tako hitro prijel. Če ima organizem vse odporne sile zdrave, ima tako rekoč 'naravno imuniteto'; tedaj se nam tudi mraza in mikrobov ni treba bati.

Kaj naj pa storimo, da dosežemo to idealno zdravstveno stanje svojega organizma?

Hranimo se zmerno in predvsem sintetično, to se pravi: pri vsakem obedu pojemo še kaj hranilnega, nekaj, kar bo učinkovalo kakor gorivo za splošno prehrano organizma. Izogibajmo se jedem in pijačam, ki zastrupljajo organizem: likerjem, žganju; prekajenim jedem: svinjini ki je upravičeno prepovedana pri muslimanih, dalje ribam, divjačini; ne jejmo tjavdan kislih presnih sadežev, ki so prišli v modo, odkar se je pričela moda vitaminov! Pozimi jejmo presno samo sladko sadje!

Vsak dan telovadimo!

Ogrinjalo (cape) je našlo prikupnega in toplega naslednika. Kateri dami ne bi ugajala takšna lepa bela krznenja jopica, ki se tesno oprijemlje života, z ohlapnimi rokavi in pokoncu stoječim ovratnikom, ki se poda posebno modernim pričeskam, ki spet teže navzgor in razgaljajo tilnik.

Kako preprečimo gube na sencih

Gub na sencih se vsaka ženska najbolj boji. Zato je najbolje, da preprečite že njihov nastanek.

Največ žensk dobi gube na sencih zaradi premočnega sonca. Poleti, ko se koplje, ali pozimi pri smučanju, je najbolje, da nosite naočnike, ker potem ne boste živčno pripirali oči in s tem gubali kože okrog njih. Posebno za smučanje je priporočljivo, da si kupite naočnike, ki so ob strani zaprti. Tudi odbiti sončni žarki namreč delajo gube.

Z masažo boste pri očeh prav malo dosegli in zato vam je ne priporočamo. Nežna koža se namreč s tem le razvleče. Takoj ko se pojavijo naj-

manjše gubice okrog oči, jih vsak večer skrbno namažite z mastno kremo ali kakšno vodo, ki jožo krepki. Takšno vodo lahko pripravite sami takole:

Zmešajte 5 gramov tanina in 100 gramov kafrovca, steklenico pa pred vsako uporabo skrbno potresite.

Monoگرامi — entel — ažur
gumbnice — gumbi — plise
fino in hitro izvrši

Matek & Mikeš

LIUBLJANA, Františkanska ulica
nasproti Uniona

Vezenje perila, predtisk ženskih
ročnih del

Uredite si življenje tako, da se ne boste telesno in živčno izčrpavali. Razen tega pozimi pazite, da se telesno ne preutrudite, da boste tople oblečeni in da ne boste predolgo stali na hudem mrazu.

ČISTILA

Nahod lahko preprečimo, če je še v povojih. V nosu že čutite ščegotanje, oči se vam hočejo solziti, grlo imate vneto in rdeče. »To bo minilo,« pravite in živite dalje, kakor da se ni nič zgodilo. Vendar ne mine, temveč se še poslabša. Storitve tedaj vse, da preprečite nahod. Nekaj dni živite strogo solidno in prenehajte zastrupljati svoj organizem; če se obeta hud nahod, izključite polagoma vse goste jedi s svojega jedilnega lista in se hranite samo s tekočimi in mlečnimi jedmi: z mlečnim rižem, s čokolado na mleku, z raznimi zelenjavnimi juhami itd.

Ostajajte zvečer lepo doma in se držite na toplem. In ne pozabite: glavno je, da vzamete čistilo!

ZDRAVILA, KI LEČIJO

Če ste pa že bili neprevidni in nespametni, če kašljate, če vam teče iz nosu, potem se lotite sovražnika pri korenini.

Vsekakor spet vzemite čistilo in nekaj dni potrpite ob tekoči in mlečni hrani. Ležite in se pokrijte do nosu z zelo toplimi odejami, poprej pa popijte vroč lipov čaj, da se pošteno spotite.

Po nekaj dneh takšnega zdravljenja počasi opustite tekočo in mlečno hrano — predolga dijeta bi vas namreč lahko preveč oslabil — vendar pazite, da ne zapadete v stare pregrehe. Pridružite temu zdravljenju grgranje, čiščenje nosu s kakšnim razkuževalnim sredstvom. Grgrate lahko tudi navadno mlečno slano vodo.

Če se boste ravnali po teh nekaj pravilih, boste kaj hitro kos še tako 'hudemu' nahodu.

(Dr. Strohl v Marie-Claire)

Naša kuhinja

KAJ BO TA TEDEN NA MIZI?

Jedilnik za skromnejše razmere

Četrtek: Ječmenčkova juha, zabeljeni makaroni. Zvečer: Mlečni močnik.

Petek: Kislo zelje, zabeljen fižol.

Zvečer: Kava, koruzni žganci.

Sobota: Telečja obara, kruhovi cmoki.

Zvečer: Krvavice, krompirjeva solata.

Nedelja: Goveja juha z vlivanci.

krompirjeva potica, solata. Zvečer: Rižota.

Ponedeljek: Guljaževa juha z vodnimi cmoki. Zvečer: Jetra.

Torek: Pljučka s krompirjem. Zvečer: Safalade v solati, kava.

Sreda: Goveja juha z rižem, kisla repa, krompirjev pire. Zvečer: Vampi.

Jedilnik za premožnejše

Četrtek: Kruhova juha, nadevane kolerabe, solata, kompot. Zvečer: Nadevana jajca, cvetača v solati.

Petek: Kislo zelje, zabeljen fižol, sirovi štruklji. Zvečer: Praženec, brusnice.

Sobota: Goveja juha z vraničnimi cmoki, sladko zelje, krompir v kosih.

ELITNA KONFEKCIJA
Maslek
MARIBOR
PRINAŠA VEDNO NAJNOVEJŠE

beljakovi kolački. Zvečer: Dunajski zrezki, solata.

Nedelja: Ragujeva juha, nadevane telečje prsi, cvrte krompirjeve rezine, solata, kompot. Zvečer: Sarma, čokoladne rezine.

Ponedeljek: Telečja obara, češki cmoki, cvrte čespije. Zvečer: Pražena jetra.

Torek: Možganska juha, nadevani svinjski zrezki, solata, kompot. Zvečer: Segedinski guljaž.

Sreda: Jesprenj, prekajena svinjina, jabolčni narastek. Zvečer: Ledvička v cmaki.

POJASNILA

Beljakovi kolački: Potrebujemo 2 beljaka, 14 dek sladkorja, 8 dek moke, 3 žlice kuhane črne kave. V trd sneg vmešamo sladkor in nekoliko vaniljevega sladkorja in dvakrat presejano moko. Zmes pobarvamo s kavo. Z vrečico, kakršno rabimo za okraševanje tort, iztisnemo majhne kolačke na pekačo, ki jo prej dobro namažemo s čistim voskom. V topli sobi ali kuhinji jih pustimo stati dve uri in jih šele potem pečemo v mlačni pečici.

Čokoladne rezine: Potrebujemo: 10 dek čokolade, 4 jajca, 10 dek sladkorja in 10 dek moke. Zmeščamo čokolado zmešamo s sladkorjem in štirimi rumenjaki. Nato dodamo moko in sneg štirih beljakov. To zmes spečemo

Praktični nasveti

Starih rokavic iz pralnega usnja, ki so že odslužile svojemu namenu, ne zmetajte! Rajši jih razstrizite na trakove, jih sešijte in tako iz njih dobite gobo, ki se posebno obnese pri umivanju oken.

Če na svoji lepi polirani mizi iz trdega lesa odkrijete bel madež, samo nekajkrat nad njim potegnite z gorečo vžgalico in kmalu bo izginil.

Damska smučarska garnitura

Za smučanje si ne morete misliti toplejše in lepše pletene garniture, kakor jo vidite na naši sliki. Garnitura pa ni samo praktična, temveč tudi lepa in, kar ni najmanj važno, vzoreček za pletenje je kar najbolj preprost.

Če pa že imate posamezne dele smučarske obleke, potem si boste kajpak spletli samo tisto, česar še nimate. Zato vam navajamo, koliko volne potrebujete za vsak posamezen del garniture.

Za pulover potrebujete 11 manjših pramenov volne (slika na naši garnituri je iz rjastorjave barve, okrašena z belo volno). Za kapuco potrebujete 3 pramene, za rokavice pa 2 pramena. Poleg tega potrebujete še en pramen bele volne iste kakovosti, pletilke št. 3 in pol in patentno zadržgo.

Pulover na naši sliki je narejen za tele mere: dolžina 50 cm, širina prsi 94 cm in notranja dolžina rokavov 43 cm. V kolikor naše mere vašim ne odgovarjajo, jih prilagodite po svoji preudarnosti.

Za hrbet pulovera nasnujete 83 petelj in pletite po temle vzorcu:

1. vrsta: 2 desni, 2 levi, 2 desni, 2 levi itd.

2. vrsta: Prav tako kakor prva vrsta; desne pridejo nad levimi, leve nad desnimi. To je edini vzoreček.

Ko ste napletli že 10 cm visoko, začnite na obeh koncih dodajati škrat, po eno petljo, in sicer na vsaka 2 cm. Tako imate na pletilki 95 petelj. Ko je hrbet 32 cm visok, začnete oblikovati rokavno odprtino. V ta namen snemajte najprej 4 petlje, potem 3, 2 in 1 petljo na vsaki strani. Zdaj lahko tudi že hrbet razdelite za odprtino, v katero boste všli patentno zadržgo. Seveda, če jo mislite vstati na hrbtu. Lahko jo vsijete tudi na rami. Pletite dalje toliko časa, da je rokavna odprtina 18 cm visoka. Za ramena snemite 8, 8 in 7 petelj, ostalih 14 petelj pa hkrati.

Prednji del: Pletite ga prav tako kakor hrbet do gladkega polja ob rokavni odprtini. 23 vrst napletite samih desnih, potem pa nadaljujte z vzorčkom, dokler prednji del od rokavne odprtine dalje ne meri 14 cm. Tu snemite za vratno odprtino srednjih 6 petelj, dalje za vsakega izmed ločenih delov pletite zase. V vsaki drugi vrsti snemajte ob vratnem izrezu: 3, 2, 2, 2, 1, 1 petljo. Pletite gladko do ramen, ki jih oblikujete prav tako kakor na hrbtu.

Rokava: Nasnujete 47 petelj, pletite po vzorčku in ob straneh na vsake 3 cm dodajate po 1 petljo, dokler ni 75 petelj na pletilki. Rokav naj bo dotle, dokler ne začnete oblikovati vrh, 43 cm dolg. V začetku snemite za rokavno okroglino vsake četrte petlje 1 petljo, dokler okroglini ni 18 cm visoka. Takrat ostale snemite.

Stranske robove pulovera in na ramenih sešijte, potem pa nasnujete petlje vratnega izreza na pletilko, in sicer kakšnih 84 petelj. Napletite 8 cm visoko, v vzorčku 1 levo in 1 desno. Prav narahlo snemite. Potlej ovrtnik upognite čez polovico in prišijte patentno zadržgo. Sešijte rokava in jih vstavite. Naposled vse previdno polikajte in zvezite po vzorčku.

Kapuco pletite v dveh delih. Nasnujete 58 petelj in 6 vrst visoko pletite narobe in na lice desno. Pletite v istem vzorčku kakor pulover, in sicer 10 cm visoko. Napravite vrsto

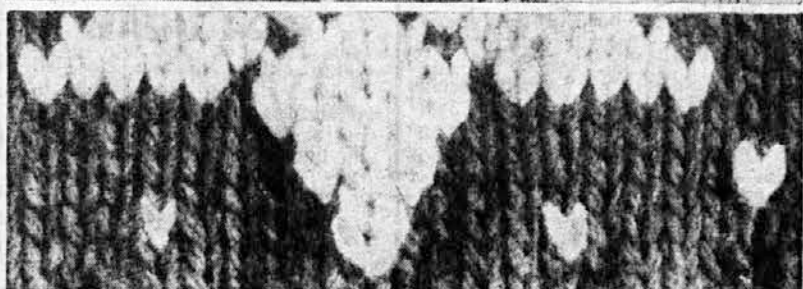
na dobro namazanem pekaču. Pečeno zrežemo na rezine, namažemo po dve in dve z marmelado in jih stisnemo skupaj.

Ocvrte čespije: Suhe čespije namočimo čez noč v vodo. Prekuhamo jih v oslajenem vinu. Iz čespij jemljemo koščice in jih nadomestimo z mandlji, če jih imamo doma. Nato pripravimo testo iz štirih žlic moke, jajca, ščepca soli in toliko vode, da dobimo lepo tekoče testo. V to testo pomakamo čespije in jih ocvremo v vreli masti. Ko so lepo zlaturumene, jih povaljamo v sladkorni moki, ki smo ji primešali nastrgane čokolade.

Nadevani svinjski zrezki: Svinjsko meso zrežemo na srednjevelike, do pol prsta debele zrezke. Vsakega posebej potolčemo in solimo. Na vrh denemo zrezane čebule in žlico surovega riža. Meso zvijemo tesno v klobasice in jih z nitjo zvežemo. Nato jih nekoliko časa pečemo na masti, zalijemo z juho in pustimo, da se še nekoliko dušijo.

Nega polti v soncu in snegu

Neizkušene smučarke se pri svojih prvih pohodih v zasnežene planine kaj težko privadijo višinskemu soncu in zraku. V prvem navalu veselja popolnoma pozabijo, da je njihovo telo mesece in mesece navajeno dolinske megle in se ne more kar v enem dopoldnevu prilagoditi čistemu višinskemu soncu. Ko potem ves prvi dan prežive na smučeh, kakor da bi morale spoznati vse snežne poljane na okrog, se jim to bridko maščuje. Od preko-

z luknjicami, v katero boste vpeljali vrvo, potem pa spet pletite dalje. Na vsake 3 cm pa na desni strani pletenja dodajate po 1 petljo, dokler kapuca ni 33 cm visoka. Drugo polovico kapuce spletite prav tako, a dodajate na obratni strani. Naposled kapuco sešijte, napravite vrvo, jo vpeljite in kapuca je gotova.

Rokavice: zanje nasnujete 63 petelj, 10 cm visoko pletite v istem vzorčku, kakor pulover. Potlej polovico petelj snemite in drugo polovico prenesite na štiri pletilke, 2 cm visoko pletite 1 desno, 1 levo. Potlej sledijo same desne. Ze v prvi vrsti jih dodajte toliko, da bo na pletilki 40 petelj. Ko ste 6 cm visoko pletli popolnoma naravnost, 6 prvih petelj odložite na nit in vrsto spletite do kon-

mernega napora jih bole vse mišice, tako da si več dni ne opomorejo.

Bodite tudi v gorah zmerni! Prvi dan smučajte samo eno uro in se tudi sonca previdno izogibajte. Drugi dan ste lahko že bolj pogumni. Smučate se lahko do dve uri, pa tudi soncu se lahko izpostavljate, vendar samo za nekaj minut. Potem boste vsak dan opornejši. Čez nekaj dni vam sonce ne bo več škodovalo; dobili boste lepo rjav varovalno barvo brez svetlih in temnih lis in brez luščenja. Tedaj se boste dobro počutili in boste tudi na pogled lepi.

Nekatere smučarke niti v gorah ne morejo pozabiti na puder in rdečilo. Ko bi vedele, kako škodljivo je v čistem zraku in višinskem soncu hoditi z napudranim obrazom in nardecenimi ustnicami, bi tega gotovo ne delale. Višinski zrak in sonce vam polt že tako izsuši; če sušenje pospešuje še puder, potem se kaj kmalu na koži pokažejo gubice in razpoke, ki jih pozneje kaj težko odpravite. Na gorah ni grdo, če se vam obraz svetli. Vprašajte izkušene smučarje, pa vam bodo povedali, da se na smučanju vsak pameten človek namaže z mastno kremo. Če hočete izvedeti skrivnosti lepo zagorelih smučarjev, poskusite mazati svojo polt z navadnim maslom ali pa s slanino. Vse odlične drage kreme vam ne bodo toliko lpristile.

Tudi z rdečilom si v gorah ne boste dosti pomagali. Bolj si boste mazali ustnice, bolj vam bodo pokale. Poleg tega boste videti kakor poslikana lutka v izlozbi, ki ne ve, kaj spada na sneg in kaj v zakajeno plesno dvorano. V gorah ne pomaga nič drugega ko dobra bela vazelina. Z njo si večkrat na-

ma; namesto 6 snetih petelj, nasnujete 6 novih. Te petlje so za palec.

Ko ste 15 cm gladko pletli, snemajte na dveh straneh najprej po tri, potem 2 in 1 petljo in naposled ostale petlje sešijte.

Petlje, ki ste jih pustili na niti za palec, nasnujete na pletilke in pletite 5 cm visoko. Potlej snemite po eno petljo, ostale pa sešijte.

Naposled rokavice na hrbtini strani izvezite in jih dobro navlažite med dvema kosoma časopisnega papirja.

Kakor že rečeno, je garnitura na naši sliki iz rjastorjave in bele volne, primerna je pa tudi modra in bela, pa tudi modra in rdeča. Vaša bistra glava si bo gotovo izmislila še kakšno boljšo kombinacijo, ki bo odgovarjala tudi vašim smučarskim hlačam.

mažite ustnice, potem se vam bo kmalu prikazala zdrava rdečica na njih. Veseli boste, da ste brez vednega mazanja lepi.

V višini več ko tisoč metrov nikar ne pozabite, da se mora tudi vaš organizem višinski spremembi šele prilagoditi. V ta namen jejte veliko maščobe in ne pijte vode. Tudi na svoje oči ne smete pozabiti, zavarujte jih s primernimi naočniki, ki so zaprti tudi ob straneh. V splošnem se držite v zasneženih planinah tegale pravila: zamenjajte vodo z maščobo, rdečilo z belo vazelino, puder z mastno kremo. Če se boste držali tega enostavnega pravila, potem boste na pogled lepi; kar je pa glavno — dobro se boste počutili.

Porabni nasveti

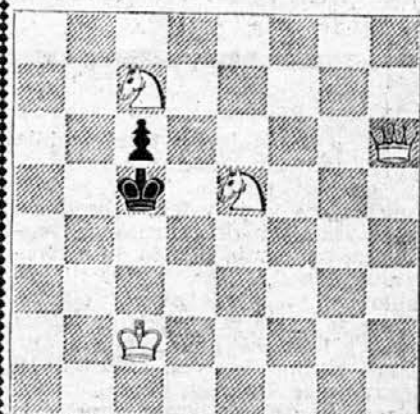
Da usnjene ročne torbice očistimo prahu, jih namažemo z belo kremo za čevlje in jih zdrgnemo z baržunasto krpo. Lakaste torbice pa zdrgnemo s čebulo ali z glicerinom.

Če se vam razbijejo stekleni predmeti, porcelan ali kakšna igračka in nimate pri roki nobenega lepila, si sami pomagajte takole: v kovinasto posodo denite žličko drobno sesekljane želatine in jo pokapajte z nekaj kapljicami močnega kisa. Potem denite posodo nad plamen sveče ali nad kakšen drug ne premočen plamen in pustite toliko časa, da se želatina raztopi. Dobili boste zelo dobro lepilo, ki pa ima samo ta nedostatek, da s tem lepilom lepjenih predmetov ne smete pomivati v topli vodi.

ŠAH

Problem št. 101

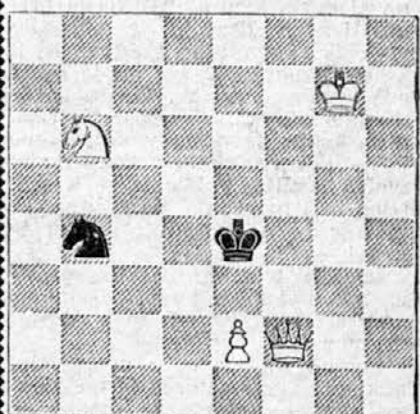
Sestavil Friderik Dubbe (1902.)

Mat v 3 potezih (B 30)

Problem št. 102

Sestavil A. W. Galitzky (1890.)

Mat v 3 potezih (B 32)

Prikrita past

Igra z damskim kmetom (Hastings 1924.)

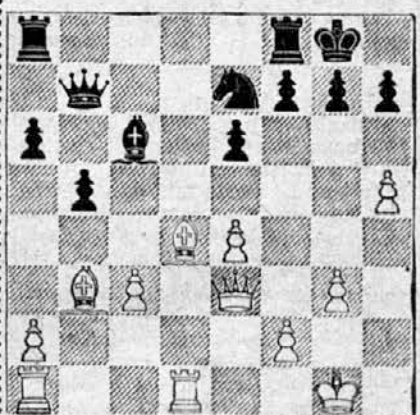
Beli: Collie Crni: Euwe

1. d4	d5
2. Sf3	Sf6
3. e3	Lf5
4. c4	e6
5. Sc3	e6
6. Ld3	Lx d3
7. Dxd3	Sbd7
8. o-o	Ld6
9. e4	dxe
10. Sxe4	Sxe4
11. Dxe4	o-o
12. Lg5	Le7
13. Ld2	Tfe8
14. Le3!	Dc7
15. Tac1	Td8
16. Tfe1	Sf8? (e5)
17. h4	Lf6
18. Sh2	Db6
19. Tcd1	Da6
20. Sg4	Le7
21. d5	cxd
22. cxd	exd
23. Txd5	Ld6? (Txd5)
24. Tg5	Txe4
25. Txd7 šah	Kh8
26. Tg8 šah	Kxg8
27. Sh6 mat.	

Rešitve ni bilo

Iz partije Spielmann—Grünfeld

(Karlovy Vary 1929.)

21. Ld4xg7!! Kg8xg7. 22. De3—g5 šah Se7—g6 (ali Kh8. 23. Df6 šah Kg8, 24. h6 Sf5. 25. exf5), 23. h5—h6 šah črni se uda.

Rešitev problema št. 100

1. Ta3—a8	c3—c2
2. Se8—a7	La2—d5
3. Sa7—c6 šah	Ld5—a2
4. Se6—a5	La2—d5
5. Sa5—b3 mat.	

LJUBEZENSKI ROMAN MLADEGA DEKLETA

NAPISALA ANNY PANHUYSOVA
PREVEDLA K. N.

NA RAZPOTJU

37. nadaljevanje

Lona je pomislila: torej je bila bivša manekenka dobra za otrokom, ni ga zanemarjala, kakor je bila mislila, ko jo je videla v berlinski restavraciji v družbi nekega moškega. Čeprav je bilo to do mrtve brez pietete, se vendar ni go-dilo na rovaš njegovega otroka. Lona je imela iz svojega detinstva nekaj lutk, ki jih je bila njena mati skrbno hranila. Zdaj so ji prav prišle. Dala jih je mali Lotici, da se je z njimi igrala. Prosila je tudi Lono, naj se njo igra, in ta se ni mogla upirati njeni prošnji; njena podobnost z ljubljenim Petrom Werdnom je bila njena slabost.

Tako se je zgodilo, da se je Ilza proti poldnevu vrnila domov, a Lona ni imela še prav nič kosila pripravljene Ilza jo je oblastno vprašala, kaj misli s kosilom. Ni ji kazalo drugega, kakor da je sama odšla nakupovat. Za Lotico se še zmenila ni.

Po kosilu je odšla v svojo sobo in se spet maskirala v staro damo s sivo lasuljo. Poklicala je k sebi Lono in ji povedala, da se odpelje z vlakom in da bo proti večeru že nazaj.

Lona bi bila najrajši Ilzo prosila, naj ostane, naj vse, kar ima v načrtu, opusti, a ni imela dovolj poguma zato.

Lonino sovraštvo in maščevalni naklepi so bili namreč že popolnoma skopneli. Odkar je vedela, da je bila osovražena Sabina dobra za otrokom, z njegovim otrokom, je njeno sovraštvo skopnelo, kakor sneg na vročem spomladanskem soncu. Pri bivši manekenki je otrok živel v izobilju. Razen tega je Lotica ljubila svojo novo mamico; pri tujih ljudeh, ki jim jo je hotela dati Ilza Webrova, bado pa očitno prav tako surovo ravnali z njo kakor Ilza, če ne še bolj.

In čeprav Peter Werdn na smrtni postelji ni določil nje za mater svojemu otroku, si vendar ni smela nakopati krivde, da je njegovega otroka pahnila za vse življenje v nesrečo. Že zaradi svoje ljubezni do njega ne.

In morebiti ne bi bila Lona nikoli prišla do teh misli, če ne bi bilo dete tako neznansko podobno njemu, ki ga je bila tako zelo ljubila. In razen tega ji je mala Lotica tako zaupala, ker je imela nekakšen podzavesten strah pred Ilzo Webrovo in se je kakor preplašena zatekala v Lonino naročje, kadar je bila Ilza doma.

Ali ne bi bilo neizmerno podlo, če bi izrabila to njeno zaupanje? Bolj podlega dejanja si sploh misliti ni mogla. A zdaj je bila že zapletena v mrežo iluzij in načrtov. Korak nazaj bi zdaj pomenil katastrofo za obe.

Ko se je Ilza zvečer vrnila domov, je mala Lotica že spala. Vsa vesela je priskakljala v sobo.

»Vse gre kakor po maslu, Lona,« je začela pripovedovati. »Bila sem v rezidenci kraljice mode. Podelski brlog je kakor sršenje gnezdo po tem dogodku. Polcija se na moč trudi, a ne najde nobenega sledu. Zato sem ji jaz skušala pomagati. Pisala sem policiji pismo in ga v mestecu vrgla v nabiralnik. Pokazala sem ji pravo pot do uspeha.«

Lona je molčala. Ni vedela kaj reči. A zdaj je bilo tudi prepozno.

In res je imel pismo, ki ga je bila Ilza Webrova prejšnji dan vrgla v enega izmed poštnih nabiralnikov podeželskega mesta, policijski komisar je naslednji dan v rokah. Pismo je bilo seveda brezimno. Komisar je bral:

»Neka o rodbinskih razmerah Tannove hiše dobro poučena sosedica bi policijo rada na nekaj opozorila. Morebiti ji bo to koristilo pri iskanju male grofične Lote Werdnove. Pred vsem otrok ni bil nikomur bolj na poti kakor njeni maček. Takšen otrok da dosti dela in pomeni za mater, kakršna je grofica, težko breme. Ovir jo živeti tako, kakor bi si želela.«

Grof je šele kratak čas mrtve, a grofica smo že videli v neki berlinski restavraciji z nekim galanom, ki jo tako rekoč počira z očmi. Vsta, ki piše te vrstice, je tudi videla, kako jo je pozneje na postaji poljubil. In otroku je ta gospod znan kot novi gospod papa.

Takšnega črvička ni preveč težko spraviti s poti in manekenka je bila sama v hiši, ko je otrok izginil. Ali to ne da misliti?

Za nadaljnjo kombinacijo misli ima policija gotovo več sposobnosti kakor ženska, ki jo je na to opozorila, in sicer samo zato, ker ji vest tako narekuje.

Na policiji so anonimna pisma navadno metali v koš, a mala grofična Werdnova je bila tako skrivnostno in tako brez sledu izginila, da je moral človek nehotote pomisliti, da morda le ni bilo tujih rok vmes.

Zato je bilo morda priporočljivo, da bi se namig nekoliko upošteval.

XXXX.

Komisar se je napotil proti Tannovi hiši.

Ko je vstopil v delovno sobo Roberta Tanna, je bila tam tudi Sabina. V kratkem času, odkar je izginila Lotica, se je bila popolnoma spremenila. Njen obraz je bil upadel, oči pa, ki so tičale globoko v jamicah, so bile obrobene z modrimi kolobarji. S pogledom, polnim upa, je sprejela komisarja in mu stopila naproti.

»Ali ste kaj izvedeli o otroku, gospod komisar? Prosim vas, govorite. Ali ste našli sled...« njeno srce je burno utripalo ob tem vprašanju, »ali ste morda celo otroka našli?«

Komisar je Sabino natanko opazoval in prav za prav ni dobil vtiska, kakor da bi imela slabo vest. A dosti ni dal na zunanje znake, ker je imel že večletno izkušnjo z ljudmi vsake vrste.

»Zelo mi je žal, da vam nisem mogel prinesiti še nobene zadovoljive novice, čeprav se moji ljudje na moč trudijo poiskati sled.«

Na Tannovo povabilo je sedel in začel Sabino izpraševati še o tem in onem. Zakaj je bila v usodnem času sama doma, zakaj ni šla s starši na obisk, zakaj je pustila obe služkinji hkrati zdoma in nadlegoval jo je še z različnimi drugimi vprašanji, ki so se zdeli njej popolnoma nevažna. Sabina je bila tako razdražena in izčrpana zaradi Lotinega izginjenja, da je ob takšnem mučenju planila v jok, ne da bi sama vedela, zakaj. Pred vsem pa zato ker se je spomnila, da jo je tudi Egon zapustil. In komisar je kajpak svet izbral priložnost za vsa mogoča vprašanja: zakaj sta se z Egonom sprla in drugo.

A Sabina na to vprašanje ni mogla odgovoriti. Ali naj bi komisarju povedala, da zato, ker je bil njen oče, preden je postal premožen in ugleden mož, navaden potepuh, ki je zatajil najdbo dvajsetih tisočakov? Ne, tega ni mogla storiti in ne bo nikoli storila. In komisar je zato upravičeno sumil, da mu Sabina prikriva nekaj zelo važnega, nekaj, kar je v zvezi z izginjenjem male pastorkice.

Komisarju se je zdelo, da mu anonimno pismo le ni tako malo koristilo. Tu očitno nekaj ni bilo v redu, drugače gospa Werdnova ne bi tako trdovratno molčala. Komisar se je zdelo kakor na dlani, da je moral biti njen preprič z zarobenjem v najožji zvezi z otrokovim izginjenjem.

In ker Sabina ni hotela ničesar več pojasniti, češ da je vse ostalo le postranskega pomena za komisarja, se je ta naposled odločil, da popusti in odide.

»V kratkem boste čuli kaj več. Upam, da vam bom kmalu kaj sporočil o izginjenju vašega otroka.« Sabina je v teh besedah začutila pikro namigavanje. Še preden je pa komisar odšel, je vprašal:

»Kje stanuje gospod Stern?« Sabina je pripomnila, da v kratkem odpotuje v Španijo. Komisar je pa kljub temu hotel vedeti za njegov naslov in tako mu je Sabina povedala, kje začasno biva Egon Stern. Sabina je bila vsa iz sebe. Z Egonom se je v jezi ločila in zdaj si je bila popolnoma v svesti, da bi

V 24 URAH

barva, plisira in kemično čisti obleke, klobuke itd. Skrobi in svetlika srajce, ovratnike, zaplestnice itd. Pere, suši, munga in lika domače perilo. Parno čisti posteljno perje in puh

tovarna J. S. REICH
LJUBLJANA

utegnil prav tako v jezi kaj izdati, povedati resnico: resnico o preteklosti njenega očeta in o denarju, ki si je na njegovi podlagi pridobil ugled in premoženje. Na to je tudi očeta opozorila.

»Razumem, otrok moj,« je menil Tann. V teh nekaj dneh preizkušnje se je zdel neznansko starejši kakor poprej. »Vse, kar bo prišlo name, bom moral pretrpeti. Že včeraj, še preden mi je začel Egon očitat, sem si bil na jasnem o tem, da bo stvar prišla v javnost. A takrat mi je bilo samo do tega, da ti tega ne izveš. Zdaj, ko ti to veš in ne sovražiš svojega očeta, sem pripravljen sprejeti na svoje rame tudi najhujšo kazen, ki me more zadeti.«

»Prav to, oče, prav to moram po vsaki ceni preprečiti in preprečila bom. Takoj se odpeljem k Egonu v Berlin. Prepričana sem, da niti ne misli nato, da bi tujcu razlagal, zaradi česa je prišlo do prepira med nami. Vendar se bojim, da bi v jezi lahko kaj povedal.«

»Ali naj te spremljam, Sabina?« je vprašal oče.

»Bog ne daj, oče. Če te Egon zagleda, bo spet pobesnel. Bolje je, da ostaneš doma pri materi. Zdaj mi daj pa pripraviti avto, da bom čimprej v Berlinu.«

Komaj da se je oblekla, že je sedela v avtomobilu in sofer jo je odpeljal proti cilju.

XXXXI.

Egon Stern niti za minuto ni bil zapustil hotela, samo da bi bil takoj pripravljen, če bi prišla Sabina k njemu. Že od včerajšnjega popoldneva je čakal. Niti pomislil ni nato, ali je upravičen ali ne, samo čakal je.

Kakor bolnik se je vročičen premetaval po postelji. Vedel je samo to, da bo moral še en dan in še eno noč čakati. Če Sabina dotlej ne pride, je izgubil svojo srečo za zmerom. Komaj je opazil, kako so potekale ure. Od časa do časa je stopil k oknu in pogledal na cesto. Za kosilo si je naročil v sobo nekaj jedi, a jih je skoraj nedotaknjene vrnil.

Natakar ni bil še odšel s pladnji, ko je na vrata potkal hotelski sluga, rekoč, da neka dama želi takoj govoriti z gospodom Sternom.

»Ali je v črnini?« je hlastno vprašal Stern.

In ko mu je sluga pritrdil, je naročil, naj dama takoj pride k njemu. Zavriskal je bil od veselja. Torej je Sabina ljubezen le zmaga. Ves srečen se je smehljaj in njegove oči so se svetile. Čez nekaj trenutkov je vstopila Sabina.

Ves vesel ji je stopil nasproti, jo prisrčno prijel nase in jo poljubil. In potlej nekaj minut nista spregovorila niti besedice. Predala sta se sreči.

Naposled se je Sabina iztrgala iz njegovega objema in mu povedala, da prav za prav ni prišla iz nagiba, ki se njemu zdi tako samo po sebi razumljiv. Kljub ljubezni do njega ne more pustiti očeta v tem usodnem trenutku na cedilu, temveč mu mora pomagati.

Egon je na moč osupnil. Za korak je odstopil od nje. Torej Sabina je prišla samo zato, da bi mu isto povedala, kakor prejšnji dan pri njih doma.

»Boljše bi bilo, Sabina, da te sploh ne bi bilo, če mi nimaš ničesar drugega povedati,« je nič kaj vljudno dejal svoji zaročenki. A Sabina je tudi te trpke besede preslišala. Prosila ga je, naj jo zaradi svoje ljubezni do nje nekaj trenutkov posluša. Egon je mehanško sedel na stol poleg nje.

In Sabina mu je pripovedovala o komisarjevem obisku, o njegovem — po njenem mnenju — nesmiselnem spraševanju, o njegovih čudnih namigavanjih. Naposled ga je prosila, naj nikar ne izda, zaradi česa sta se bila sprla tisti večer v Tannovi hiši.

Egon je bil zaradi tega opozorila celo nekoliko užaljen.

»Ali res misliš, da bi pred poljubnim človekom, kakršen je komisar, razlagal na dolgo in široko, kaj, kako in čemu sva se sprla? Tvojega očeta že zaradi tebe ne bi izpostavljaj zasramovanju javnosti.«

»Potlej mi oprost, Egon. Po pravici ti povem, da sem bila nekoliko v strahu, da bi utegnil v jezi povedati kaj takšnega, kar bi škodovalo ugledu mojega očeta.«

Posebno pazite kaj bolnik pije!

Pitje ni le za zdravega človeka zelo važno, temveč tudi za bolnika mnogo-krat važnejše od hrane!

Zato pijte Vi in Vaš bolnik čim čišče našo najboljšo mineralno vodo, ki je običnem tudi zdravilna

ono z rdečimi srci

Pospetke in vsa potrebna navodila pošljite gratis in z veseljem

Uprava zdravilnega kopališča

SLATINA RADENCI

In nekaj debelih solz ji je zdrknilo po licu.

»Nikar ne bodi hud name, Egon,« je zaihtela. »Zdaj mi je tvoja ljubezen bolj potrebna ko kdaj poprej. Skrb za otroka me blazni. Nisem zmožna misliti na kaj drugega kakor na njegovo izginjenje in vendar me dogodki silijo k temu.«

Egona so Sabine solze nad vse ganile. Njenih lepih oči ni mogel videti v solzah.

Prijel jo je za roke.

»Sabina, pusti vse, kakor je, in pojdi z menoj v Španijo. Tam si bova najela ljubko hiško ob morju, v soncu in luči, in bova živela samo svoji ljubezni.«

Komaj je to spregovoril, je nekdo potrkal na vrata, in ne da bi počakal vabila, vstopil. Bil je policijski komisar. Jasno je še slišal Egona zadnji stavek. Nevljudo je pozdravil, potlej se pa podsmehljivo začudil:

»O, gospa grofica že tu? S prvim vlakom sem se pripeljal in takoj prišel semkaj in že vas tukaj najdem. Ali smem izvesti rešitev te uganke, gospa grofica?«

»Rešitev je kaj preprosta, gospod komisar. Pripeljala sem se z očetovim avtomobilom.«

Egon doslej še vedel ni, s kom ima opravka. Šele Sabinin nagovor mu je zadevo pojasnil. Takrat je pa tudi že komisar dejal, da ima z njim nekaj važnega govoriti.

In komisar je začel Egona prav tako na dolgo in široko spraševati, kakor prej Sabino. Ko mu je Egon zabrusil, da so to njegove zasebne stvari, ki se njega ne tičejo, je komisar precej nedvoumno izjavil: »Vsekako se mi zdi nekoliko značilno, da sta se tik po skrivnostnem otrokovem izginjenju sprla, čeprav bi morala biti še bolj edina.«

To je Egona še podžgalo. »Grofica Werdnova je policijo prosila za pomoč, to pa vam še zdaleč ne daje povoda za kakšno zasliševanje.«

»Ko sem vstopil,« je ostro povzel komisar, »ste grofici predlagali, naj z vami odpotuje na Španjo. In že to je dovolj sumljivo, da je na vrat na nos dirjala v Berlin. Da sem jo pa zdaj našel pri vas pred seboj in slišal vaš predlog — to določno diši po begu. Zato vas moram žal aretirati zaradi suma, da sta oba sodevala pri otrokovem izginjenju.«

Pri teh besedah je Sabina kakor ranjena zver zakričala in zbežala v skrajni konec sobe. Kar je pravkar slišala, so bile besede, ki so se mogle poroditi le v bolni domišljiji. Nikakor ni mogla razumeti, da so resnične. Egon je mirno stopil k Sabini in jo skušal pomiriti, komisarju je pa dejal:

»Salite se, gospod komisar. Tega, kar zdaj počenjate z nama ne morete zagovarjati.«

Komisar je pa še strože povzel: »Upam, da mi bosta prostovoljno sledila, če ne, bom poklical na pomoč svoje moč.«

Sabini so noge odpovedale porokščino. Morala je sedeti. Ali ni bilo že dovolj trpljenja, da ji je usoda nalagala zmerom nove težave?

Tudi Egon komisarjevih odločilnih besed ni sprejel ravnodušno: »Navajen sem nedolžen sedeti v preiskovalnih zaporih, gospod komisar, zato vam takoj sledim. A prosim vas, pustite grofico Werdnovo domov. Še dalje se mora truditi, da najde zaupanega ji otroka. Kako naj to stori, če ne bo svobodna?«

»Ne trudite se,« ga je zavrnil komisar. »Opravljam samo svojo dolžnost.«

S tem je bilo povedano vse. Sabina in Egon sta spreviedela, da jima ne kaže še dalje se upirati. Izposlovala sta si pa še dovoljenje, da se smeta s Tannovim avtomobilom odpeljati v preiskovalni zapor. Tako se je tudi zgodilo. Pred velikim, mračnim sodnijskim poslopjem sta morala izstopiti, komisar je pa soferja napotil domov. Ta je takoj vedel, za kaj gre, in je obvestil Sabine starše.

Dalje prihodnjic

HUMOR in ANEKDOTE

Ameriški dovtipi

»Včeraj so bili v mojem stanovanju vlomilci.«
»Tako? Kaj so pa odnesli?«
»Prebrskali in premetali so vse, naposled so mi pa pustili na mizi bankovec za pet dolarjev.«

Naloga letalske industrije naj bi bila tolikšna pocenitev letal, da bi si lahko vsak človek kupil letalo. Res, zakaj naj bi imeli samo avtomobili monopol na smrtno nesrečo?

Henry Ford nam svetuje, naj nikar pretirano ne varčujemo. Dobro, namreč njegovih avtomobilov bomo kupovali druge... Vrhunec varčevanja je dosegel tisti, ki si je dal izdreti zobe, samo da mu ne bi bilo treba več kupovati zobne kreme.

Naj gangstri uporabljajo pri svojih podvigih strojnice, toda odkrito jim povemo: ne dovolimo, da bi uporabljali tanke in težko topništvo...

Praznoverje

Ona: »Mcžiček, nekaj bi si želela... Samo od tebe je odvisno, da me osreliš... Reci: 'Da!'«

On: »Ne morem, ljuba moja. Nekoč sem že dejal v življenju 'da', od tiste dne me vseskozi spremlja smola.«

Glavni del ladje

Na vojni ladji vpraša poveljnik mornarja: »Povej mi, kateri del ladje je najvažnejši?«

»Rešilni pas,« se odreže mornar.

Zenil bi se, toda...

»Rad bi se oženil z eno izmed vaših hčera, toda Milena mi je premlada, Teja pa prestara.«
»To naj vas ne moti! Milena bo vsako leto starejša, Teja pa mlajša.«

V hitri

Ona: »Moj Bog, kako sem bedasta!«
On: »Res je.«
Ona: »Nesramni ste!«
On: »Saj ste sami dejali!«
Ona: »Vendar si nisem pri tem nič mislila!«
On: »Jaz tudi ne.«

Nerodno

»Meta, novo obleko imate, pa mi niste nič povedali!«
»Saj jo imate tudi vi, gospa!«
»To je nekaj drugega, kupil mi jo je moj mož.«
»Meni tudi, gospa.«

Smola

»Sladka moja ženka, za tvoj rojstni dan ti bom poklonil toliko vrtnic, kolikor let imaš!«

V cvetličarni, potem ko je naročil šopek cvetličarka vjenki: »Dajte deset vrtnic več, to je ena naših najboljših strank!«

Nenavadne stave

Leta 1750. je lord Eglington dobil 250 funtov za kaj nenavadno stavo. Stavil je, da bo v eni uri spravil pismo 50 milj daleč. (Ena milja je poldrugi kilometer.) Tedaj je bilo to zelo nenavadno, kajti niso še poznali avto-

mobila ali letala. Prebrisani lord je zaprl pismo v kriketsko kroglo; kroglo izročil tistim igralcem kriketa, ki so tedaj sloveli zaradi svoje spretnosti. Ti igralci so stali v velikem krogu in so pošiljali kroglo drug drugemu. Tako je krogla preromala dolgo pot še prej kakor v eni uri, in lord je stavo dobil.

Sir John, ugleden veleposestnik je stavil, da bo večerjal v jopiču, ki bo jutraj istega dne še pokrival hrbet ovce, ki se bo pasla na njegovih pašnikih.

Ob petih jutraj so zaklali ovco. Kakor po tekočem traku je hitelo delo. Volno so očistili, spredli, pobarvali, osušili in stkali in o pol sedmih zvečer je prinesel še ves zasopel krojač novi jopič siru Johnu.

Da celo strah pred smrtjo ne more omajati Angleževga veselja do stav, to je dokazala drobna epizoda še iz prve svetovne vojne. Nekega angleškega vojaka, ki ga je težko ranila granata, so prepeljali v bolnišnico.

»Morij,« je zapovedal zdravnik in misleč, da je ranjenec brez zavesti, se je obrnil k sestri in pristavil: »Brez-upno!«

Tedaj se je Tommy zganil in z muko dejal:

»Vendar stavim petak, da še nisem tako daleč...«

»Dobro,« je dejal zdravnik in prese-nečen nad tolikšno voljo do življenja operiral, sešil in zavezal Tommyja — in stavo izgubil.

Skrivnost japonskega vohuna

ZA KULISAMI JAPONSKEGA IMPERIALIZMA

RAZKRITJA ITALIJANSKEGA ČASNIKARJA AMLETA VESPE

IZ ANGLEŠČINE PREVEDEL VLADIMIR PAVŠIČ

24. nadaljevanje

Proteste in obtožbe, ki so jih prej samo šepetali, so zdaj izražali javno in na glas. Posebno tujezemski krogi so odlagali sramoto naravnost pred japonska vrata in proglasili Japonce za krivce vsega nasilja. Imena krivcev so se javno omenjala, vse je poznalo in kazalo na mesta, kjer sta policija in orožništvo skrivali svoje ugrabitvene žrtve. Konzularni zbor v Harbinu je imel celo vrsto sestankov, kjer so razpravljali o ugrabitvah in monopolih, in nekaj konzulov je predložilo dokumentarne dokaze o sokrivdi japonskih oblasti.

Neka kitajska gospa, ki so ji bili pred dobrim mesecem dni ugrabili moža, je šla v glavni stan policije, da bi ukrenila kaj za njegovo rešitev. V policijskem nadzorniku je spoznala človeka, ki je prišel k njej na dom terjat odkupnino.

V Tsitsiharju je 8. januarja 1933. nekaj razbojnikov vlomilo v hišo bogatega Kitajca; zvezali so moža, ženo in služabnike ter skušali vdreti v blagajno; medtem je pa začel streljati z vrta čuvaj, ubil dva razbojnika in ostale zapodil v beg. V mrtvih so spoznali nekega Rusa, ki ga je orožništvo plačevalo in nekega japonskega »tolmača«.

Po svoji uradni dolžnosti sem informiral svojega šefa o velikem razburjenju in o govoricah, ki se širijo med tujezemskimi krogi. Mirno mi je odvrnil, da ga prav nič ne zanima, kaj vse javnost klepeče. Če tujci v Mandžukuu niso zadovoljni in srečni, jim ostane samo eno: da poberejo šila in kopita in gredo.

Vendar je z meseci javno ogorčenje postajalo vse glasnejše, tako da se je moral za stvar pobrigati tudi moj šef. Bržkone so bila prišla navodila iz Tokia... javnosti je treba zamašiti usta... neprijetne govorice je treba udušiti.

Šef je sklical vse policijske glavarje na tajen posvet. Prereševali so položaj in ukrenili vse potrebno. Drugi dan je šef kriminalne policije objavil v časnikih tale oglas:

Končno smo dognali, kdo so ugrabljevalci, ki že nekaj časa strahujejo Harbin in sosedna okrožja. To sta Valeski in Mandrika, dva prošlata zločince. Policija jima je že za petami. Kdaj ju bo prišla in izročila sodišču, je le še vprašanje nekaj dni ali morda nekaj ur.

Več dni zapored po tej »čudoviti novici« je kriminalna policija zalagala časnike s podatki in podrobnostmi o strahotnih zločinih, ki sta jih zakrivila ta dva »človeška volkova«, ta »okrutna razbojnika«, ki sta ugrabila že tolikanj ljudi. Sleherni članek se je končaval z zagotovitvijo, da bosta zločinci, ki zbujata strah in grozo naokoli, kmalu za rešetkami.

Ali so te naivne izmišljotine napravile kakšen vtis na razumno javnost? Nikakor ne. Vsakdo je videl na dno, čeprav so vodo kalili. »Kakšno komedijo pa nam hočejo igrati?« so se izpraševali ljudje. Izpraševali so se tako, ker so vedeli, da je Valeski nedavno prišel iz ječe, kjer je tri leta sedel zaradi tatvine, in ker so vedeli, da na njem ni nič »zverinskega zločinskega«. In končno, če je sedel tri leta v ječi, kako naj bi bil zagrešil vse te ugrabitve?

Kako »briltni« so ti Japonci! In Mandrika?... mar ni bil samo skromen žepar, brez drugih grehov na grbi? Kaj naj torej pomeni ta komedija? Kmalu so dobili odgovor.

Nekega popoldneva so vsi harbinski časniki vrgli na ulice »posebne izdaje«. Strašna, vampirska, toliko časa zasledovana zločina Valeskega in Mandrika je policija iznenadila v neki hišici v Samani Garadoku (harbinskem predmestju). Prišlo je do divjega spopada, v katerem so oddali 150 streliv iz avtomatskih pištol, obupanica sta končno obležala mrtva. Ubili so ju predstavniki zakona.

In spet so časniki nekaj dni na široko pripovedovali o podrobnostih spopada, o junaštvu policijskih agentov, o ogromni količini orožja, ki so ga našli v razbojniškem gnezdu... Zdaj lahko Harbin in Mandžurija svobodno diha... grozeča nevarnost je izginila... oba nevarna ugrabljevalca sta mrtva, a zasluga za to gre slavnemu pogumu policije.

Brzojavne čestitke med mojimi šefom in Tokiom, med Tokiom in Čangčungom, šefi policijskih oddelkov so si čestitali med seboj... pridedili so banket na čast herojskim policijskim agentom... odklopanja in napredovanja... komedija za komedijo.

Da, hudo iznajdljivi so ti Japonci! In zdaj o tem, kar se je resnično zgodilo:

Komaj je izšel prvi članek, ki je obtožil Valeskega in Mandrika, da sta ugrabila celo množico ljudi, jima je inspektor kriminalne policije »svetoval«, naj se skrijeta v predmestje

Semano Garadok (kjer so ju pozneje ubili) in ostaneta tam toliko časa, dokler se ne izkaže njuna nedolžnost. Uboga preprosteža sta šla v past: s strojnimi in streljali vanju skozi okno njunega skrivališča. Pri sebi nista imela nikakega orožja in se sploh nista mogla braniti. Napadli so ju medtem, ko sta pospravljala košček kruha in klobase. Valeski je dobil 31 krogel v prsi in Mandrika 19 v hrbet. Sam sem bil priča tega dogodka, ogledal sem si tudi njuni trupli.

Harbin in Mandžurija sta docela razumela, zakaj je policija uprizorila umor teh dveh sorazmerno nedolžnih žrtev. Ker so ljudje že vedno govorili in razpravljali o ugrabitvah, je moj šef ukazal cenzurnemu uradu, naj izloči iz časnikov vsa poročila o ugrabitvah, in policiji naročil, naj aretira vsakogar, kdor bi govoril ali razpravjal o tej stvari.

Ukaze so izvršili, število ugrabitvev je pa stalno naraščalo in nekatere žrtve so izginile za zmerom; zato je bila ta stvar bolj ko kdaj prej stalen predmet zasebnih in skrivnih pogovorov.

8. aprila 1933. je dal moj novi šef ugrabitvi milijonarja generala Lau-Su-Pan-Sija, katerega so ugrabili že nekoč prej na povelje mojega bivšega šefa. Da se je rešil, je moral odšteti pol milijona dolarjev. Barantanje je trajalo šest ur. Posrednik sem bil jaz sam.

Zgodaj v juniju so ugrabili Chapoveskega, bogatega Hebrejca. Cele tri tedne se je vzel strašnemu mučenju, ki ga je moral trpeti, branil podpisati ali napisati pismo kateremu izmed svojih znancev, naj založi zanj vsoto, ki so jo zahtevali orožniki. Ker je bilo nazadnje jasno, da ne bo mogel iz njega izsiliti ničesar, ga je orožništvo nekoč izročilo dvema ruskima agentoma, ki sta ga odpeljala na Pitomije, v bližini Harbina, ga umorila in pokopala.

Kljub temu pa so orožniški agenti mirno odšli k zapuščenim vdovi in jo pregovorili, da je podpisala dokument, s katerim so mogli dvigniti iz banke denar Chapoveskega.

Banka ni hotela izplačati denarja, češ da nima nobenih dokazov o tem, da je Chapoveski mrtve, in da ljudje večkrat za nekaj časa izginejo; pa se nato spet pojavijo.

Toda kadar japonsko orožništvo zavohal denar, zlepa ne popusti. Če že hoče banka dokaz o smrti Chapoveskega... dobro... naj ga pa ima. Izkopali so truplo, odrezali glavo in jo položili na vnaprej pripravljen prostor blizu reke, kjer je to drugo jutro, seveda... seveda našel — orožniški agent.

Spričo tega dokaza je morala banka izplačati denar in orožništvo ga je spravilo polovico v svoj žep.

Proti sredi junija istega leta 1933. je šef po meni ukazal Jingu, naj organizira ekspedicijo za Mongolijo. Njena naloga je bila zajeti sedem mongolskih poglavarjev, med katerimi sta bila tudi dva princa. Devetega julija se je vrnil Jing in privedel s seboj 15 mongolskih poglavarjev, ki so ostali v ujetništvu tri tedne. Kitajec, ki je bil pri pogajanjih za tolmača, mi je povedal, da je japonsko vojaško poveljstvo iztisnilo tri milijone odkupnine. Jing je dobil 50.000 dolarjev kot posebno nagrado.

Šele 16. junija 1936. se mi je izpolnila ena izmed mojih najbolj gorečih želja. Jing je s svojo tolpo ustavil japonski vlak, poklal 21 japonskih vojakov in dva častnika, pobral 300.000 dolarjev, ki jih je pošiljala Mandžurska banka v Harbinu svoji podružnici v Tsitsiharju, ter se proglasil za popolnoma neodvisnega od Japoncev.

28. poglavje DENAR — MONOPOL VSEH MONOPOLOV

V začetku japonske okupacije so bili v naglici imenovali vse glavne »svetovalce« in »tolmače«. Stvar se je pa izpremenila, ko je prišlo na dan, da je naglo obogatel sleherni izmed te sleparske, izsiljevalske družbe. Japonske vojaške oblasti na noben način ne bi mogle zanemariti take siljajne prilike. In tako je kmalu prišlo v navado, da je dobil službo »svetovalca« ali »tolmača« samo tisti, ki je za obrt največ plačal.

Višji svetovalci pri osrednjem policijskem uradu, Nikolaj Nikolajevič Jagi, Japonec, ki se je bil »oklel« pravoslavne vere, je plačal 50.000 dolarjev japonski vojaški misiji, da je smel obdržati svojo službo. V dveh letih je imel Jagi nekaj bogatih posestev in 300.000 dolarjev v banki.

Največ denarja je nesla služba »višjega svetovalca« pri kriminalni policiji. Japonec Eguči, ki je opravljal »službo« tri leta, si je nakupil veliko premoženje, čeprav je moral plačevati japonskim vojaškim

oblastem po 100.000 dolarjev na leto, da je smel obdržati svoje mesto.

»Tolmač« neke majhne policijske postaje je za svoje mesto plačeval po 3.000 do 5.000 dolarjev na leto.

Japonci s svojim velikim genijem... pozabili obrniti niti enega samega kamna. Imeli so svoj vohunski sistem, ki jih je stalno obveščal o raznih družinskih slovesnostih ali sestankih, tako o rojstvih, porokah, zarokah, gostijah, obiskih itd. V pripravnem trenutku je prišla policija: »...Več kakor deset oseb zbranih?... Zborovanje brez dovoljenja... vsi skupaj ste aretirani.« Če so kvartali ali igrali mah-jong, so jih aretirali... Če so peli, so kalili mir — so jih za to aretirali ter so morali plačati visoke globe.

Položaj v Harbinu je postajal tako neznosen, da so mnogi opustili vsako družabnost in da nihče več ni vabil v goste.

Vendar je japonska policija našla nov način za izmozgavanje prebivalstva. To je bilo »izsiljevanje s hišnimi številkami«. Skoraj vsak mesec so japonske policijske oblasti objavile v časnikih razglase, da se morajo iz tega ali onega razloga izpremeniti hišne številke. To idiotsko prakso so uvedli po vsem Mandžukuu. Policija je hodila od hiše do hiše, snemala plošče s starimi številkami in pobirala po en dolar za vsako novo številko. Vse plošče so bile izdelane po istem vzorcu, iz tenke emajlirane pločevine, stale so po nekaj centov in so jih uporabljali vedno iznova in iznova. Toliko o drobnih uradnih tatvinah.

Ze od nekdaj so imeli marljivji Kitajci navado, da so v zadnjih zimskih mesecih sekali led na zamrzli reki Sungariju in ga pošiljali v Harbin in predmestja. Vsaka hiša v Harbinu je imela posebno shrambo, v katero je spravljala led za poletne dni. Razumljivo je, da je do prihoda Japoncev lahko vsakdo šel svobodno na reko in si vzel toliko ledu, kolikor ga je hotel.

V februarju 1933. prav tedaj, ko bi morali začeti sekanje in prevažanje ledu, se je zgasil Japonec Takahasi pri japonski vojaški misiji in se ponudil, da plača 10.000 dolarjev za »monopol na sungarski led«. Vojaška misija je ponudbo z veseljem sprejela in določila nekaj vojakov za stražo na bregu Sungarija. Kdor je hotel imeti led, je moral plačati monopolu 50 centov za 100 kil. Poznali so pa še drugi, boljši način izsiljevanja.

Gospod Isoda je bil podjeten Japonec, ki je imel vse polno sijajnih prebrisanih idej. Ker mu njegova trgovina s igračkami in lakiranimi izdelki ni donajala dovolj dobička, jo je prodal nekemu drugemu Japoncu. Drugi dan po prodaji se je zgasil pri japonski vojaški misiji in izjavil, da je pripravljen plačati 10.000 dolarjev za »monopol na ometanje dimnikov v Harbinu«. To je pomenilo, da odslej nihče in nikjer v Harbinu ne sme več omesti dimnika, ne da bi s tem prekršil »pravice« lastnika monopola. Kakor običajno je vojaška misija sprejela tudi ta predlog in dala Isodi na razpolago deset orožnikov, da mu bodo za telesno stražo in v oporo pri izvajanju zakona o monopolu. Od tega dne dalje so se odigravali po harbinskih hišah približno takile prizori:

Japonski orožnik, tolmač in Kitajec-dimnikar so prišli pred glavna vrata in potrkali ali pa potegnili za zvonec.

»Radi bi govorili z gospodarjem.«

»Kaj žele gospodje?«

»Ometli bomo dimnik.«

»Ometli dimnik?... Zakaj? Saj ni umazan... kadar bo potreba, ga že dam ometi, a tistemu, komur se mi bo zdelo.«

»Motite se, gospod. Razen Monopola na ometanje dimnikov, ki ga zastopamo mi, ne sme nihče v Harbinu ometati dimnika. Ali nas lepo pustite, da ometamo dimnik, ali bomo pa opravili svoje delo s silo. V tem primeru ne boste plačali samo ometanja, ampak tudi globo, ker ste se drznili upirati uradnim osebam. Prisotnost orožnikov vam najjasneje dokazuje, da ste na napačni poti.«

»Koliko stane ometanje?«

»Dva dolarja.«

»Prav. Tu imate svoja dva dolarja, pa pustite mene in moj dimnik v miru.«

Trije možakarji so odšli do naslednje hiše in prizor se je odigral iznova... vrata so se za njimi zaloputnila in gospodar se je pridružil z dolgo vrsto besed, ki jih ne najdeš v slovarju.

Eden izmed najbolj znanih lisjakov v Harbinu je bil Jamasaki, brezvesten slepar, ki je prestopil v pravoslavje z nečednimi nameni.

Dalje prihodnjic.

Mala vodna vila H.C. ANDERSEN

Zmerom je bila tiha in zamišljena, odkar se je pa vrnila z morske površine, je bila še dosti bolj. Sestrice so jo spraševale, kaj je bila videla tam gori, a mala vodna vila jim ni odgovarjala.

Marsikakšen večer in marsikakšno jutro je splavala tja, kjer je bila pustila princa. Videla je, kako so sadeži na vrtu dozoreli in bili potržani, videla je, kako se je sneg na visokih gorah stalil, a princa ni več videla. Zato se je čedalje bolj potrtla vračala domov. V takšnih trenutkih ji je bila edina tolažba, da je sedela v svojem malem vrtičku in roke ovila okrog lepega marmornatega kipa, ki je bil podoben princu. A svojih cvetic ni več negovala. Rasle so kakor v divjini, čez stezice, in so svoja dolga stebelca in liste pletle v veje dreves.

Bil je zgrajen iz rumenkastega, leskečega se kamna, z velikimi marmornatimi stopnicami; ene izmed njih so držale naravnost v morje. Prekrasne pozlačene kupole so se dvigale nad streho. In med stebriči, ki so obdajali poslopje krog in krog, so stali marmornati kipi, ki so se na pogled zdeli, kakor da bi živeli. Skozl velika čista stekla visokih oken je bilo videti v prekrasne dvorane; okrašene so bile z dragocenimi, svilnenimi zavesami in preprogami in vse stene so krasile velike slike, ki jih je bilo veselo gledati. Sredi največje dvorane je veselo žuborel vodometa; njegovi curki so kipeli vi-

soko proti stekleni kupoli, skozi katero je sonce pošiljalo žarke lepim rastlinam, rastočim v velikih posodah.

Marsikakšen večer ga je videla z godbo v njegovem prekrasnem čolnu, polnem plapolajočih zastavic. Mala vodna vila je prisluskovala izza bičevja; a veter je na lepem zgrabil njeno dolgo, srebrnobelo tenčico. Nekdo jo je videl, a je mislil, da je labod iz prešernosti razširil krila.

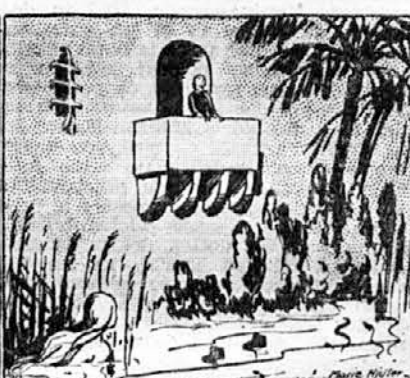
Mala vodna vila je pa bolj in bolj vzljubila ljudi, in čedalje bolj je želela, da bi mogla iti mednje. Bilo je toliko reči, ki bi nanje želela odgovor, a sestrice ji niso znale vsega pojasniti. Zato je spraševala svojo babico, kajti ta je kopni svet prav dobro poznala in je vedela za imena obmorskih celin.

»Ali ljudje lahko večno živijo,« je spraševala mala vodna vila, »in če ne utonejo, ne umrjejo, kakor mi v vodi?«

»Da,« je modro odgovorila njena babica, »tudi ljudje morajo umreti in njihova življenjska doba je celo krajša od naše. Mi lahko živimo tudi tri sto let, kadar pa potlej prestanemo živeti, se spremenimo samo še v peno na vodi. Ljudje pa

Naposled mala vodna vila svoje skrivnosti ni mogla več ohraniti zase. Povedala jo je eni izmed svojih sestic in tako so jo tudi ostale izvedele. Ražen njih in še nekaj drugih vodnih vil, njenih najbližjih prijateljic, ki pa skrivnosti niso izdale, tega ni nihče izvedel. In ena izmed njenih prijateljic je vedela, kdo je bil princ in tudi praznovanje na ladji je bila videla. In vedela je tudi, od kod je bil in kje je stal njegov kraljevski gradič.

»Pridi, mala sestra,« so jo vabile druge princeske. Roke so si druga drugi ovile krog vratu in se tako v dolgi vrsti dvignile na morskno površino. Prikukale so na dan ravno tam, kjer so vedele, da stoji princ v grad.

Zdaj je mala vodna vila vedela, kje princ biva. Odtlej je bila marsikakšen večer in marsikakšno noč na vodi, plavala je dosti bliže kopnemu, kakor se je upala katera koli izmed njenih vrstnic. Da, celo po ozkem prekopu navzgor je plavala, pod čarobnim marmornatim mostičkom, ki je metal dolgo senco na vodno površino. Tam je posadala in je opazovala mladega princa, ki je bil mislil, da je sam samecat v jasni mesečini.

Imajo neumrljivo dušo, ki večno živi.

»Zakaj pa mi nimamo neumrljive duše?« je potrt vprašala mala vodna vila. »Jaz bom torej tudi umrla in kot pena ostala na morski površini. Nič več ne bom mogla slišati godbe valov ne gledati lepih cvetic in zatega sončka? Ali ne morem prav ničesar storiti, da bi tudi jaz imela neumrljivo dušo?«

»Ne,« je dejala babica. »Samo če bi te kakšen človek tako vzljubil, da bi mu pomenila več ko mati in oče, če bi bil z vso svojo ljubeznijo in vsem svojim bistvom navezan nate in če bi pred duhovnikom položil svojo roko v tvojo in ti obljubil večno zvestobo: potlej bi njegova duša prešla v tvoje telo in tudi ti bi bila deležna človeške sreče. Dal bi ti dušo in bi vendar obdržal tvojo. A to se ne bo nikoli zgodilo! Kajti, kar je tukaj v morju lepo, tvoja plavut, se jim zdi na zemlji zelo grdo. Tam zgoraj mora človek imeti dve opori, tako imenovani nogi, da je lepi!«

Mala vodna vila je globoko vzdihnila in je potrtja pogledala na svojo ribjo plavut.

DALJE PRIHODNJIČ

20. nadaljevanje

Njegov obraz je bil mrljiško bled; v njegovih očeh je videla izraz strahu in groze. Segla mu je v vlažno in hladno desnico in mu jo stisnila. Toda Narth je robato odklonil zahvalo.

»Torej ne pozabi na Madame Ferronijevo. Obljubil sem ji...«

Vrata so se zaprla za njo. Počakal je, da je odšla iz hiše, potlej je pa stopil k vratom in jih zaklenil. Komaj se je vrnil na svoj sedež, so se že odprla druga vrata, držeča v posvetovalnico — in počasnih korakov je vstopil Fing-Su. Stephen Narth se je obrnil k njemu in ga pogledal z gnevom in srdom v očeh.

»Storil sem!« je kričnil. »Če se pa dekletu le en las skrivi, Fing-Su...«

Kitajec se je smehljaj in se dal, kakor da si nekaj čisti na svoji elegantni obleki.

»Nič se ji ne bo zgodilo, dragi Narth.« je dejal na ržoč krotko in pomirjevalno. »To je samo šahovska poteza v vaški igri...«

Narth ga je stimo pogledal, reči pa ni mogel niti besede.

»Iz taktičnih vzrokov sem moral takoj ukreniti, da bo naposled ves ta vojni načrt kronan z zaželenim uspehom.«

Narth se je ves v zadregi živčno igral s telefonskim aparatom.

»Najrajši bi jo poklical nazaj,« je hripavo dejal. »Lahko bi poklical Lynna — in verjemite mi, bil bi prej v tisti nesrečni ulici kakor deklet...«

Fing-Su se je spet nasmehnil, vendar ni niti za hip pustil iz oči Narthovih živčnih prstov, ki so se igrali s telefonom.

»To bi utegnilo pomeniti katastrofo za vas, Mr. Narth,« je dejal. »Petdeset tisoč funtov ste nam dolžni — in teh nam ne boste mogli nikoli vrniti...«

»Kaj, da jih ne bom nikoli vrnil?« je zamrmral Narth. »Menda ste že pozabili, da sem dedič Brayevega premoženja!«

Kitajec je pokazal svoje bele zobe, tako na široko se je zarežal. »Dediščina ima svoj pomen šele takrat, kadar je zapustnik mrtev,« je zlobno menil.

»Joe Bray je vendar že mrtev!« je zahropel Narth.

»Joe Bray!« je menil Fing-Su. Premišljeno udarja s cigareto po zlati tobacnici. »Joe Bray je živ in zdrav. Snoč sem na lastna ušesa slišal njegov glas.«

29. POGLAVJE

Joan je še nekaj hipov razmišljala o izpremenjenem vedenju svojega strica, toda kmalu se ji je ves sum razblinil v nič. Opravki, ki so jo čakali, bi bili razveselili sleherni deklet, kaj šele Joano, ki si je tako od srca želela, da bi njeno življenje vendarle zavilo na drugo pot. Prestrela je denar, ko je sedela v avtomobilu: v roki je držala tri sto dvajset funtov — neznanska vsota denarja zanjo, ki več kot deset funtov skupaj še v življenju nikoli ni imela.

Naslov gospe Ferronijeve je bila dala šoferju — in v prihodnjih desetih minutah je z zanimanjem opazovala, s kolikšno spretnostjo si utira ta mož pot med tolikšno množico drugih vozil, kako najde na slehernem križišču primerno vrzel, da smukne skozi. Naposled se mu je na Easton-Roadu odprla prsta pot.

Fitzroy Square je cesta posebne vrste. Ker je blizu zahodnih trgovskih središč, ji je prizanesla žalostna usoda, kakršne so bili deležni marsikateri londonski okraj, kjer so se bile prelepe stare hiše iz časov kraljice Ane skoraj povsod izpremenile v zanemarjene najemniške kasarne. Na Fitzroy-Squareu so se pa vrstile v lepih poslopjih neštete pisarne; tu pa tam se je blestel razkošen restavrant in nekaj boljših plesnih klubov je imelo tu svoje dvorane.

Na podbojih vežnih vrat hiše številka 704 je bilo vse polno mendenastih tablic raznih obrtnikov in trgovskih podjetij. Prav na vrhu je visela kričasta tabla: Madame Ferroni, modistka, III. nadstropje, dvoriščna stran. Joan je opazila, da je barva še sveža.

Odslovila je šoferja, da bi ustregla želji Mr. Nartha. Stopala je po stopnicah navzgor in naposled brez sapa prišla do vrat, ki je bil na njih spet enak in še svež napis modistke. Toda Joan se za to ni zmenila, zakaj bila je presrečna, da bo smela sama po lastni volji izbirati vse potrebno za balo.

Potrkala je — in ko jo je odprl, Gospa, ki jo je sprejela, je bila temne polti in neprikopne zunanjosti. Imela je črno obleko, ki je njeno temnorumeno polt samo še poudarjala. Lahne sinje sence so ji bile zarisane pod očmi, njene ustnice so bile mesnate, nos pa malce potlačen. Brez dvoma je bila mešanica... Mandljaste oči, rumenkasta polt in njena postava bi slehernemu narodoznancu povedale, da stoji na pragu ženska polkitaj-

KRIMINALNI ROMAN

RUMENAKAČA

SPISAL EDGAR WALLACE * PREVEDEL Z. P.

skega plemena — toda Joan ni bila narodoznanka...

Prav gotovo bi Joan ne bila prav nič vznemirjena, da ni bila soba, ki je vanjo stopila, popolnoma prazna in da ni ženska takoj za njo zaklenila vrat in zagnila težnje debele zavese.

V prihodnji sobi je stala edino velika omara in pogrnjena čajna mizica. Samovar je brnel in pihal paro. Oblek ni bilo videti nikjer, zato si je mislila, da vise morda v veliki omari.

»Nikar se ne bojte, Miss Brayeve,« je izpregovorila rumenopolta ženska, trudeč se, da bi bila ljubezniva. Ta prisiljena vljudnost je delala njen gladki obraz še neprijetnejši. »Oblek nimam tu, kajti tu stranke samo sprejemam.«

»Zakaj ste pa vrata zaklenili?« je vprašala Joan. Čeprav je zbrala ves svoj pogum, je vendar čutila, kako ji izginja kri z lic.

Madame Ferroni se je kar dvakrat priklonila, plaho trudeč se, da bi ne zapravila poslednje iskrice zaupanja svoje obiskovalke.

»Ne maram, da bi me kdo motil, kadar imam kakšno imenitno stranko, Miss Brayeve,« je sladko dejala. »Saj menda veste, da je vaš stric gospod Narth vtaknil ves svoj denar v to moje podjetje — in zato bi še posebej ne hotela, da bi bili kakor koli razočarani. Saj je naravno, da bi vas rada v vsem zadovoljila. Obleke imam v svojem salonu v Savoy-Streetu — in pozneje bova kar precej odšli tja. Tam si boste lahko vse izbrali, kar vam srce poželi. Toda najprej bi se rada malce z vami pomenila zastran vaših posebnih želja.«

Zdelo se je, da se je vse te stavke naučila na pamet.

»Skodelico čaja bova spili,« je gostolela dalje. »Neznansko sem vzljubila to navado, odkar sem v tej deželi.«

Joani ni bilo mnogo mar njenih navad. Ni se mogla pomiriti zastran zaklenjenih vrat...

»Madame Ferroni, žal mi je, toda zdaj se ne utegnem več muditi pri vas. Prišla bom spet pozneje.«

Joan je odgrnila zeleno zaveso, toda vrat ni mogla odkleniti, ker ni bilo ključa v ključavnici.

»Kajpak, kajpak, če tako želite,« je rekla Madame Ferroni, skomigaje z rameni. »Toda vedeti morate, da utegnem izgubiti svojo službo, ako vam ne bom mogla postreči.«

S spretnostjo prave Kitajke je brž pripravila čaj, nalila zlatorumeni tekočino v skodelice in prila čajno prav mnogo mleka. Ponudila je piščo svojih gostij.

Joan je bila krepčila na moč potrebna; gostiteljica bi ji bila sicer bolj ustregla s kozarcem hladne vode, zakaj njena usta so bila suha. Ker si je pa Joan mislila, da stori bolje, ako ne pokaže, da jo je nenavadni sprejem navdal s strahom in da ji zbujajo vedenje te rumenopolte ženske sum, je pogumno prišla skodelico in krepko pomešala čaj s srebrno žlico. Hlastno ga je izpil, medtem je pa Madame Ferroni vzela ključ z mize in stopila k vratom. Dvakrat ga je obrnila v ključavnici, vendar enkrat naprej, drugič nazaj.

Toda Joan tega še opazila ni.

»Posadila si bom klobuk na glavo, potlej pa pojdeva,« je dejala Madame Ferronijeve. Pri teh besedah je vzela velik, črn klobuk s kavlija na steni. »Fitzroy Square mi ni všeč; predolgočasno je tu. Ko sem zadnjič omenila Mr. Narthu, da dame ne hodijo rade tri nadstropja visoko poskušat lepih oblek...«

Skodelica je padla Joani iz roke in se razbila. S tigrovsko gibčnostjo je skočila Madame Ferronijeve z drugega konca sobe k Joani, prestregla nezvestno deklet in jo rahlo položila na tla.

Komaj je to storila, je že glasno potrkal na vhodna vrata. Obraz Madame Ferronijeve je postal prsteno bled.

»Ali je kdo tukaj notri?« Glas je zvenel ukazujoče in prestrašena ženska je vztrepetala. Zagrabila je za ključ.

Spet je potrkal.

»Odklenite, saj vidim, da tiči ključ v ključavnici!« je velel glas.

Madame Ferronijeve je brž stekla k omari in dvignila vmesno dno. Pobralla je Joano, jo položila v zaprašeno votlino in vstavila vmesno dno spet na prejšnje mesto. Potlej je brž začela pobirati črepine po tleh, odprla okno in jih zaludila na tesno dvorišče. Malo se je še ogledala po sobi, ali ni ostal kje kakšen sumljiv sled, nato je stopila k vratom in jih odklenila.

Na pragu je stal neki možki. Madame Ferronijeve je poznala policijo! Pri priči je zaslišala, da je prišlec iz Scotland-Yarda. Bila je nekoč poročena z nekim človekom, ki ga je menda prav tale gospod aretirjal in odpeljal s seboj. Naspol ga je spoznala, ko je govoril z njo, vendar se ni mogla spomniti njegovega imena.

»Hej, je vprašal, kje pa imate Miss Brayevo?«

»Miss... Madame Ferronijeve je nagubala čelo, kakor da bi hotela reči, da tega imena še živ dan ni bila slišala.

»Miss Brayeve! Pred petimi minutami je prišla k vam!«

Madame Ferronijeve se je nasmehnila in odkimala z glavo.

»Motite se, gospod. Razen mene ni žive duše v stanovanju.«

Detektiv je stopil v sobo in se razgledal. Opazoval je mizo in samovajočo edino skodelico za čaj.

»Kaj imate v tej omari?«

»Prazna je. Kar pogledajte, prosim!« je menila Madame Ferronijeve in naposled še dodala: »Ali bi mi ne hoteli povedati, kdo ste prav za prav?«

»Detektiv seržan Long iz Scotland-Yarda,« je razločno odgovoril prišlec. »Prav dobro veste, kdo sem. Pred dvema letoma sem izvršil pri vas hitno preiskavo in sem Kitajca, ki je bil vaš mož, spravil malce v zadrego, ko sem našel pri njem prepovedana mamila. Odpri- te omaro!«

Madame Ferronijeve je skomignila z rameni in na stečaj odprla vrata omare. Vmesno dno je bilo na svojem mestu. Detektivu se še sanjalo ni, da bi utegnilo biti pod zgornjim dnom še spodnje pri tleh.

»Ali je bila pri vas in je že spet odšla?« je vprašal. »Ali niste pravkar hoteli tega reči?«

»Ne vem, o kom govorite.«

Seržan je potegnil iz žepa drobn listič, ki je bil nanj Mr. Narth

napisal naslov Madame Ferronijeve. Zasledoval je bil avtomobil do Fitzroy-Square, tu je pa poprosil Joaninega šoferja za listek, ko ga je bila deklet že odslovila.

»Zdaj se pišete Madame Ferronijeve?«

Prikimala je. Čez nekaj trenutkov ji je šinila dobra misel v glavo.

»V tej hiši stanuje še neka gospa Ferronijeve; zgoraj, prav v najvišjem nadstropju,« je rekla. »To je pa res neprijetna reč, če stanujeta v eni in isti hiši dve stranki z istim imenom. Prav zato se bom tudi izselila odtod, ker je že večkrat nastala kakšna pomota.«

Detektiv jo je ostro pogledal in se še malo obotavljal.

»Preiskal bom še vrhne nadstropje,« je menil. »Počakajte me tu — in če ne bom zgoraj ničesar našel, boste morali malo z menoj v urad...«

Zaprta je vrata za njim. V kotu sobe je bil pritrdjen majhen telefon. Dvignila je slušalo, pritisnila na zvonec in začela s tihim in vsiljivim glasom govoriti.

Medtem je detektiv že prišel na vrh stopnic. Opazil je vrata prav nasproti stopnišča. Stopil je bliže in potrkal.

Notri se je oglašil oster moški glas: »Napre!«

Ne da bi sumil kakršno koli nevarnost, je detektiv nebržno vstopil.

Debeli klobuk iz zajčje dlake mu je rešil življenje. Zakaj debeli bat, ki je tresel po njegovi glavi, bi ga bil sicer prav gotovo ubil. Opo- tek se je zaradi silnega udarca. Tedaj ga je napadale še s steklenico kresnil po senu — in detektiv Long je telebnil na tla ko klada.

30. POGLAVJE

Ko se je Miss Brayeve spet zavedela, je čutila boleče razbijanje po sencih. Pri slehernem utripu žile se je stresla. Dolgo je lovila misli, preden se ji je posrečilo do- gnati, da je sama v nekem zane- marjenem prostoru.

V kotu sobe je bil lončen izliv. Oken ni bilo v stenah, samo na stropu se je svetila z debelim steklom izdelana lina. Medla svetloba neprijetnega deževnega dne je šibko razsvetljevala prostor.

Joanini pogledi so begali okoli in običajni na izliv. Dolgo je bole- škala na umazano medeninoasto pipo, ki je iz nje vzdružema kapljala voda.

Vstala je; ker je bila pa tolikani slabotna, da je le s težavo obdržala ravnotežje, se je oprljala za steno. Počasi je stopala vzdolž stene in pri slehernem koraku jo je zase- kalo v sencih. Naposled je vendarle prišla do vodovoda. Odkrnila je pipo in nalovila v prglisce toliko vode, da si je pogasila prvo žejo. Potlej je storila nekaj, česar bi si večina žensk bržčas ne upala: po- držala je glavo pod curek hladne vode. Kar vesela je bila, da si je dala po zadnji modri ostrici lase prav na kratko. Ko se je temeljito ohladila in osvežila, si je ožela lase. V glavi se ji je začelo jasiti in bolečina je nekoliko splahnela. Ozrla se je okoli in res našla čisto brisačo na polici tik ob vodovodu. Nehote se ji je vsilila misel, da so

to brisačo obesili tja vprav za nje- no rabo.

Stopila je na sredo sobe in bila je prepričana, da so namenili to sobo za njeno bivališče. Poleg stare železne postelje, ki je prejle na njej ležala, je stal stol in na njem je že čakal pladenj s kavo in obloženimi kruhki.

Skušala je uganiti, koliko je neki ura. Ko se je domislila, da ima vendar zapestno uro, je pogledala na številčnico. Ura je kazala pol petih. Takrat, ko se je odpravila na usodno pot k Madame Ferronijeve, je bila ura šele tri. Torej je odtlej minila poludruga ura... In kaj se je bilo v tem pičlem času vse zgodilo...

Sedla je na posteljni rob in se trudila, da bi uredila svoje misli, da bi razčlenila vse dogodke in si ustvarila jasno sliko o svoji usodi. Izpod postelje je gledal kos umazane, zelenkaste vrečevine. Prebrala je tri vidne črke: »Maj«. Odločno je potegnila vrečevino izpod postelje in brala zbledeli napis: »Major Spedwell, S & M. Puna.«

Kdo je ta major Spedwell? Razmišljala je... Nekje se je bila že srečala s tem človekom... Kajpak! Mož tega imena je bil tretji pri tistem ponesrečenem obedu v pisarni Mr. Nartha, ki ga je bil Lynne tako nenadejano prekinil. Ali je mar še zmerom na Fitzroy-Squareu? In če ni več tam, kje je potlej in kako so jo zlobni neznanci spravili v tole zatohlo in umazano sobo?...

Lina v stropu je bila iz motnega stekla, vendar je lahko videla, kako je dež v debelih curkih polzel po njem... Še zavijanje vetra je slišala...

Nič kaj prijetne misli je predla o tem, komu neki je padla v oblast. Nehote se ji je poleg slike Madame Ferronijeve z mandljastimi očmi prikazala slika prestrašenega obraza rumenokožca, ki ga je ondan uzrla v slepci svetlobi magnezijev- ega plamena, ki je švignil iz njene bombe. Torej jo straži Fing-Su! Bodeča bolečina jo je presu- nila ob tej misli. In njen rodni stric jo je bil poslal v te odurne krepilje... To spoznanje je je za- zabolelo v dno srca; zakaj čeprav Mr. Nartha ni ljubila, mu vendar ne bi bila niti v sanjah prisodila tolikanj ostudnega in podlega de- janja.

Planila je pokonci, ko so se od- prle duri. Pri priči je spet spo- znala moškega, ki je vstopil.

»Vi ste major Spedwell!« je krič- nila — in sama se je ustrašila svo- jega hripavega glasu.

Prvi hip mu je kar sapa vzelo.

»Res je, major Spedwell sem! Cestitam!... Dober spomin imate.«

»Kje sem?« je hlastno vprašala.

»Na varnem. Nikar se ne vzne- mirjajte. Nič se vam ne bo zgo- dilo. Res je, da imam že precej kosmato vest... malo se je poob- tavljaj... sleparstvo in umori jo že težijo — toda tako propadel še zmerom nisem, da bi Fing-Suju dovolil kakršno koli svinjarijo z mlado Angležinjo. Niti lasu vam ne sme skriviti! Tu pri meni ste samo v gosteh...«

»Zakaj?« je vprašala.

»To je pač usoda tako name- nila.« Njegov nasmeh ni bil ravno kdo ve kaj smešen. »Saj menda vse veste. Fing-Su potrebuje neko del- nico od Clifforda Lynna. Menda je o tem že govoril z vami. Gotovo zdaj več ne dvomite, da je tista listina za nas na moč važna stvarca.«

»In menite, da me bo Mr. Lynne s tisto delnico odkupil?« je trpko vprašala.

»Saj v tem je vsa skrivnost,« je menil Spedwell in začuden po- gledal njene mokre lase. »Rekli boste morda, da posnemamo tolo- vaje; zaprto vas imam, da izsi- limo odkupnino...«

Njene ustnice so se našobile.

»Vaš prijatelj menda na moč ceni vitezstvo Mr. Lynna Clifforda.«

»Ali pa njegovo ljubezen!« je z neznanskim mirom odgovoril Spe- dwell. »Fing-Su meni, da vas Cliff- ord Lynne na vso moč ljubi in da vas bo odkupil z ustanovno del- nico, ne da bi trenil z očesom.«

»Potlej se lahko tolažim zgolj z mislijo, da bo Fing-Su hudo raz- očaran,« je vnemarno menila. »Mr. Lynne in jaz se sploh ne ljubiva — in kar se najine poroke tiče — ni prav nič več potrebna, zakaj...«

Toda še preden je izustila novico o prihodu Joeja Braya, se je pre- strašena vgriznila v ustnice.

»Poroka ni več potrebna, ker stari lisljak Joe Bray še zmerom zemljo tlači, kajne? Natanko mi je vse znano,« je rekel in se zlob- no zasmejal. Njegov obraz se je včasih izpremenil s tolikšno nagli- co, da se skoraj ni zdelo verjetno.

»Vse vemo, da da! In prav zato pravim in trdim, da je Clifford Lynne do ušes zaljubljen v vas. In ko vas tako gledam, se prav nič ne čudim. Tudi Fing-Su misli tako — in zlagal bi se, ako bi mu ne pritrdil.«

Dalje prihodnjé

IZ FILMSKEGA SVETA

Marija Blakova, ki je v manjši vlogi debutirala v filmu »Dramatska šola«, ni nihče drug kakor sestra Jeanette MacDonaldove. Prav kmalu jo bomo videli v nekem novem filmu.

Priscilla Lawsonova, ki ima »naj- lepše noge v Ameriki«, je postala žena Allana Curtisa. Zakonski par je preživel medene tedne v Mehiki.

Maxino, najmlajšo hčerko Chica Marxa bomo prav kmalu videli na platnu. Nova nosilka glavne vloge je prav čedna, razen tega ima pa ait, ki ga ne gre podcenjevati.

Margareta Sullivanova, znana po svoji vhravosti in trmi, se je na- posled le oddolila, da je z Metro- Goldwyn-Mayerjem za daljšo dobo podpisala pogodbo.

Hollywood ima svojo senzacijo: govorili so, da se je Loretta Youngo- va zaročila, zdaj je pa nenadno od- potovala v New York in se poročila s čisto drugim možkim, s Tomom Le- wisom, slavnim igralcem z Broadwaya. Poročnica sta se spoznala na neki dobrodelni prireditvi, teden dni nato sta se pa vzela.

Allan Lane, nov zvezdnik na holly- woodskem nebu, je objavil svojo po- roko z lepo Juno Travisovo. Poroka je bila po božičnih praznikih.

Boris Karlov in Bela Lugosi, znana patentirana hollywoodska »strahova«, imata glavni vloge v filmu »Franken- steinov sin«, ki ga zdaj dokončujejo.

Šoferji avtotaksijev v Los Angele- su prireajo vsako leto svoj ples. Družba Paramount je prišla na prav ameriško idejo. Na tem plesu je letos priredila tekmovanje za najlepšega šoferja, zmagovalcu je pa obljubila angažma. V ocenjevalni komisiji so bile same ženske. Komisija se je od- ločila za Phila Hallerja. Prav kmalu bomo »najlepšega šoferja v Ameriki« gledali v filmu. Nastopil bo v filmu, v katerem ima glavno vlogo Marlena Dietrichova, in sicer kot — šofer.

Ann Sheridanova, ki je nekaj časa ljubimka z Georgom Brentom, mo- žem Bette Davisove, je zdaj »vrgla oči« na Cesarja Romera, proslulega hollywoodskega »kavalirja«. Ali se bo Romero spustil v to igro? That is the question...

Annabelli se je posrečilo spraviti svojo malo hčerko k sebi. Otrok je bil v Franciji in je pravi čudež, da se mu je posrečilo vrniti se v mate- rino naročje. Presrečen je tudi Anna- bellin mož Tyrone Power, ki ima deklico srčno rad.

Miriam Hopkinsova je postala huda kvartopirka. Kakor hitro je za trenu- tek prosta, že išče partnerje, da bi z njimi kvartala.

Ali se bo Deanna Durbinova zaro- čila? Tako se zdaj vprašujejo v kine- matografskih krogih. Srečni izvolje- nec je Robert Stark, ki ga poznamo iz filma »Prva ljubezen«. Prihodnost bo pokazala, če gre pri tem za res- nično ljubezen ali samo za običajno filmsko reklamo.

Mickey Rooney je zares v hudih stiskah. Njegovo srce je vzplamelo v dveh vročih plamenih. Eden izmed zubljev se je ovil Judy Garlandove, drugi pa Anne Rutherfordove. Zda- j revče ne ve, za katero naj bi se od- ločil. Se bo že pokazalo, si misli in hodi z — obema. Ubogi Mickey!

to brisačo obesili tja vprav za nje- no rabo.

Stopila je na sredo sobe in bila je prepričana, da so namenili to sobo za njeno bivališče. Poleg stare železne postelje, ki je prejle na njej ležala, je stal stol in na njem je že čakal pladenj s kavo in obloženimi kruhki.

Skušala je uganiti, koliko je neki ura. Ko se je domislila, da ima vendar zapestno uro, je pogledala na številčnico. Ura je kazala pol petih. Takrat, ko se je odpravila na usodno pot k Madame Ferronijeve, je bila ura šele tri. Torej je odtlej minila poludruga ura... In kaj se je bilo v tem pičlem času vse zgodilo...

Sedla je na posteljni rob in se trudila, da bi uredila svoje misli, da bi razčlenila vse dogodke in si ustvarila jasno sliko o svoji usodi. Izpod postelje je gledal kos uma- zane, zelenkaste vrečevine. Prebrala je tri vidne črke: »Maj«. Odločno je potegnila vrečevino izpod postelje in brala zbledeli napis: »Major Spedwell, S & M. Puna.«

Kdo je ta major Spedwell? Razmišljala je... Nekje se je bila že srečala s tem človekom... Kajpak! Mož tega imena je bil tretji pri tistem ponesrečenem obedu v pisarni Mr. Nartha, ki ga je bil Lynne tako nenadejano prekinil. Ali je mar še zmerom na Fitzroy-Squareu? In če ni več tam, kje je potlej in kako so jo zlobni neznanci spravili v tole zatohlo in umazano sobo?...

Lina v stropu je bila iz motnega stekla, vendar je lahko videla, ka- ko je dež v debelih curkih polzel po njem... Še zavijanje vetra je slišala...

Nič kaj prijetne misli je predla o tem, komu neki je padla v oblast. Nehote se ji je poleg slike Madame Ferronijeve z mandljastimi očmi prikazala slika prestrašenega obra- za rumenokožca, ki ga je ondan uzrla v slepci svetlobi magnezijev- ega plamena, ki je švignil iz njene bombe. Torej jo straži Fing-Su! Bodeča bolečina jo je presu- nila ob tej misli. In njen rodni stric jo je bil poslal v te odurne krepilje... To spoznanje je je za- zabolelo v dno srca; zakaj čeprav Mr. Nartha ni ljubila, mu vendar ne bi bila niti v sanjah prisodila tolikanj ostudnega in podlega de- janja.

Planila je pokonci, ko so se od- prle duri. Pri priči je spet spo- znala moškega, ki je vstopil.

»Vi ste major Spedwell!« je krič- nila — in sama se je ustrašila svo- jega hripavega glasu.

Prvi hip mu je kar sapa vzelo.

»Res je, major Spedwell sem! Cestitam!... Dober spomin imate.«

»Kje sem?« je hlastno vprašala.

»Na varnem. Nikar se ne vzne- mirjajte. Nič se vam ne bo zgo- dilo. Res je, da imam

POLITIČNI KOLEDAR 1940.

1. januar. Na zahodu nič novega. Srditi boji na Finsku.

16. februarja. Finska prosi Švedsko za vojaško podporo. Švedska vlada prošnjo odkloni. — Britanski rušilce »Cossacks« vdr. v norveške vode in reši z nemške ladje »Altmark«, ki se je tja zatekla, angleške ujetnike.

6. marca. Začetek rusko-finskih pogajanj s posredovanjem švedske vlade.

18. marca. Sklenitev miru med Finsko in Rusijo. Finci morajo prepustiti Rusom Karelijsko ozino z mestom Viipuriem.

18. marca. Sestanek Hitlerja in Mussolinija na Brennerju.

20. marca. Daladier odstopi. Novo vlado sestavi Reynaud.

9. aprila. Nemške čete vkorakajo v Dansko in se izkrajajo v Stavangerju in Narviku na Norveškem.

15. aprila. Britanske čete prihitijo Norveški na pomoč.

10. maja. Nemčija napade Belgijo, Nizozemsko in Luksemburško.

13. maja. Neville Chamberlain odstopi kot ministrski predsednik. Njegovo mesto prevzame Winston Churchill.

14. maja. Nizozemska vojska se vda.

16. maja. Predsednik Roosevelt skuša z osebnim pismom Mussoliniju preprečiti vstop Italije v vojno.

20. maja. Pétain postane podpredsednik francoske vlade pod Reynaudom.

21. maja. Nemci prodrejo do Rokavskega preliv. Padec Amiens in Arrasa.

26. maja. Weygand, naslednik Gamelina, odstavi 15 francoskih generalov.

28. maja. Belgijski kralj Leopold se vda.

30. maja. Herojski umik Angležev v Flandriji. Vkrčavanje angleških čet v Dunkerquu.

4. junija. Padec Dunkerqua.

6. junija. Daladier se mora umakniti iz francoske vlade.

9. junija. Višek bitke za Francijo.

10. junija. Italija stopi v vojno. Norveška kapitulira.

14. junija. Nemci vkorakajo v Pariz. Španske čete zasledijo Tanger.

16. junija. Rusi zasledijo Litvo. Nemci prodrejo Maginotov utrdbeni pas.

17. junija. Pétain prevzame vlado in prosi Nemčijo za časten mir. — Rusi vkorakajo v Letonsko in Estonsko. — Angleška vlada izjavi, da bo nadaljevala vojno.

18. junija. Mussolini pride na Hitlerjevo povabilo v Monako.

20. junija. Francija predlaga italijanski vladni pogajanja za sklenitev premirja.

22. junija. Francija podpisuje premirje z Nemčijo.

24. junija. London ne prizna več hordijske francoske vlade. V Londonu se sestavi pod generalom de Gaulleom svobodnih Francozov. — Sklenitev premirja med Francijo in Italijo.

25. junija. Ob 1.35 zjutraj konec sovražnosti s Francijo.

26. junija. Romunija odstopi Rusiji Bezarabijo in severno Bukovino.

29. junija. Anglija prizna de Gaulle. Splošna mobilizacija v Romuniji.

1. julija. Splošna mobilizacija na Madžarskem.

6. julija. Vichyjska vlada pretrga diplomatske stike s Anglijo, ker so angleške ladje napadle francosko vojno ladjevje pri Oranu.

11. julija. Ukinitve francoske ustave iz leta 1875 (Konec tretje republike.)

12. julija. Proglasitev nove francoske ustave.

19. julija. Hitler predlaga v rajstagu Angliji konec vojne.

23. julija. Lord Halifax odkloni Hitlerjeve mirovne pogoje.

26. julija. Konec Zveze narodov: njen poslednji glavni tajnik Avenol (Francoz) poda ostavko.

30. julija. Madžarska zahteva od Romunije Transilvanijo.

7. avgusta. Bolgarija zahteva od Romunije Dobružo.

8. avgusta. Začetek nemške letalske vojne proti Angliji.

20. avgusta. Italijani osvoje britansko Somalijo.

22. avgusta. Bolgarija dobi od Romunije južno Dobružo.

30. avgusta. Dunajska konferenca prisodi Madžarski severno Transilvanijo.

6. septembra. Romunski kralj Karol se odpove prestolu v korist svojemu sinu Mihailu. General Antonescu uvede vojaško diktaturo.

15. septembra. Začetek italijanske ofenzive v Egiptu.

27. septembra. Sklenitev trojnega pakta med Italijo, Nemčijo in Japonsko.

3. oktobra. Chamberlain se umakne iz angleške vlade.

4. oktobra. Sestanek med Hitlerjem in Mussolinijem na Brennerju.

9. oktobra. Nemške čete vkorakajo v Romunijo.

28. oktobra. Italijanske čete prekorajajo albansko-grško mejo. Mussolini se sestane s Hitlerjem v Florenci.

6. novembra. Roosevelt postane v tretje predsednik Združenih držav.

10. novembra. Smrt Neville Chamberlaina.

12. novembra. Molotov v Berlinu.

20. novembra. Madžarska pristopi k trojnemu paktu.

24. novembra. Slovaška in Romunija pristopita k trojnemu paktu. — Grki preidejo v ofenzivo.

27. novembra. Železna garda vpripori v Bukarešti šentjanejsko noč.

6. decembra. Maršal Badoglio odstopi kot šef generalnega štaba. Njegovo mesto prevzame general Cavallero.

10. decembra. Začetek angleške ofenzive v Egiptu.

12. decembra. Sidji Barani spet v angleških rokah.

14. decembra. Laval mora zapustiti francosko vlado. Njegov naslednik postane Flandin.

23. decembra. Eden postane britanski zunanji minister, lord Halifax pa poslanik v Washingtonu.

30. decembra. Roosevelt se v nagovoru na ameriški narod odkrito postavi na stran Anglije.

= ŠPORTNI TEDNIK =

Smučarjem se ne obeta nič dobrega

Pa so ga le pričakali! Saj bi bil svet postavljen na glavo. Če ne bi bilo tako. Sv. Peter je nazadnje le sprevidel, da ne kaže kar na lepem prelomiti s tradicijo, in je tudi Gorenjem poslal prav obilen bel blagoslov. Kar čez noč je zapadlo več ko pol metra snega, ki je razžaljene hribovske duše docela potolažil in utešil v njihovem srdi. Ne gre drugače, tako mora biti. Pozimi dajejo smučarji Gorenjem edini za služek, in če bi letos še ta izostal, bi se že itak kritični časi še poslabšali.

Z malo zamudo se je sneg pojavil, prepozno pa le ni prišel. Vaznejše prireditve se začnejo šele sredi januarja in torej zamuda ni naredila prevelike škode. Odpadla je edino tekma SK Ilirije v Planici, ki so jo morali preložiti, ker tekmovalci niso imeli priložnosti za trening. Zdaj se bodo tudi tečaji za tekmovalce, napovedani za sredo decembra, mogli v redu izvršiti.

Brž ko se je pojavil sneg, so se tudi že pokazale vsakoletne nevednosti na železnici. Po dolgoletnem neprestanem moledovanju smo dobili smučarske vagonce, ki jih pa kakor za stavo zmerom zasledijo nesmučarji. Razumemo, da imajo sprevodniki težko in naporno službo in da ne morejo vsakega posameznika opozarjati, da je smučarski vagon namenjen izključno smučarjem. Tu bi morala železniška direkcija bolj energično nastopiti. Kaj bi bilo, če bi ob dnevih, ko se vozi polno smučarjev, določili denarno kazen za vsakogar, kdor bi se kot nesmučar vozil v smučarskem vagonu? Le tako bo mogoče držati red, če ljudje sami nimajo pravega razumevanja za disciplino.

Letos bodo imeli naši smučarji kaj slabo sezono. Najvišja smučarska ustanova je namreč pred kratkim v časopisih objavila, da odpoveduje vse letošnje mednarodne nastope, ker je ministrstvo odpovedalo denarno podporo. Vrhovna zveza sama nima denarja; od klubov, ki so itak vsi po vrsti zadolženi, pa pač ne more zahtevati, da bi si naložili še to breme. Slovenska smučarska zveza je sicer objavila, da se je odpoved ne tiče, ker bo, če drugače ne bo šlo, sama zbrala potrebna sredstva, da slovenski smučarji ne bodo brez mednarodnih tekem.

Od vodstva Slovenske smučarske zveze je pač hvalevredno, da kaže za svoje tekmovalce tako razumevanje; vendar se nam zdi, da tokrat ta poteza ni bila na mestu. Če se na najvišjem mestu najde dovolj denarja za srbske in hrvatske športnike, smemo Slovenci zahtevati vsaj enako mero. To velja prav posebno za smučanje, ki bi brez Slovencev sploh ne pomenilo ničesar. Smučarski šport je ena izmed onih redkih športnih panog, v kateri smemo opravičeno upati, da se bomo častno odrezali. Naposled tudi ne gre za milijonske zneske, ampak le za nekaj borih desetisocev, ki državne blagajne ne bi toliko prizadeli. Nemčija in Italija imata neprimerno hujše skrbi in večje izdatke, a kljub temu nista prav nič okrnili prispevka smučarjem. Slovenski smučarji pričakujejo, da bodo odgovorni činitelji še o pravem času svoje nazore spremenili. Če mi ne bomo svojih tekmovalcev poslali na tekme v tujino, tudi od tujine ne moremo pričakovati, da bo na naše prireditve poslala svoje tekmovalce. Takšen je pač običaj.

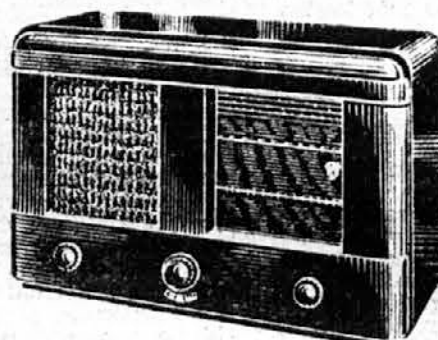

RESMAN LOJZE - Ljubljana
Cesta 29. oktobra (Rimska) št. 21
telefon 44-90

Premog-Koks-Drva

Zena je ona, ki določa okus in kulturo svojega časa.
Za sodoben dom si izbere

4-ELEKTRONSKI SUPER SPREJEMNIK

ORION
RADIO 150

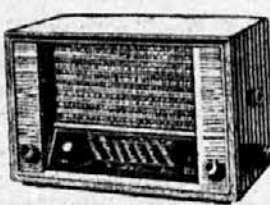
RADIO d. z. o. z., LJUBLJANA, Miklošičeva cesta 7
RADIOVAL, LJUBLJANA, Dalmatinova ulica 13
ANTON BREMEC, CELJE, Miklošičeva ulica 2
L. LUŠICKY, MARIBOR, Koroška cesta 11

Pri kašlju
REMEDIA
Guajacol
SIRUP

v tem originalnem zavitku
DOBIVA SE V VSEH LEKARNAH
Glavno zastopstvo za Slovenijo:
Lekarna BANOVEC, Ljubljana
Reg. a. br. 23366-18. IX. 1940

PUHAŠTE ODEJE - specialno delo, svile in klot odeje iz vate, perje vseh vrst, kupite najsolidnejše v trgovini SEVER, Marjini trg 2

SABA RADIO
Preciznost in kvaliteta! Sodobni aparat z najpopolnejšim glasom!

Generalno zastopstvo in skladišče:
Radio Bremec, Celje

Zastopniki:

Radio Luški - Maribor, Koroška 11
Radio Zupan - Mojstrana
Edvard Fischbacher - Trbovlje

Prosim za 1/2 metra visok radio!

Kdo bi tako kupoval, namesto da bi vprašal po kakovosti!
Pri nakupu žarnice zahtevajte izrecno le kvaliteto TUNGSRAM-KRYPTON žarnico:
Ista da več sončnim žarkom podobne svetlobe in porabi pri tem mnogo manj toka!

BOLJŠA LUČ, MANJŠI STROŠKI!

TUNGSRAM
Krypton

Če Vam je težko pri srcu in si želite malo razvedrila, potem sezite po »Družinskem tedniku«!

Oblike, perilo, vetrni suknjiči, dežni plašči, trenčki in vsa praktična oblačila, nudi v največji izbiri, najceneje

Presker

Ljubljana, Sv. Petra c. 14

ULTRAVIOLETNI ŽARKI so vir zdravja in lepote. Sončite se doma s naše patentirano ultravioleto osvetlovalko »ORIGINAL RGB«, ki Vam nudi zdravje in lepo rjavo kožo. Zahtevajte brezplačno prospekt, »Jugopatent«, Ljubljana, Dvorčakova 8. — Išćemo preprodajalce.

30 LETNI GOSPOD, mirnega značaja, trgovinjak, vsakozni dobrega srca, delavskega, sloja pa v svojem vakuumu zelo nestrčen, duševno potni, osamljeni, iskreno želi trajnega globokoga prijateljstva (po vsestranskem sporazumu tudi skupnega gospodinjstva) — zdrava, simpatična, varčna in pametna gospodinja, močnejše postave, ki bi imela več razumevanja in spoštovanja do dobrega človeka. Cenji dopisi v željeno sliko, ki se na željo takoj vrne, poslani na upravo pod »sem stalno v Mariboru«.

FILATELISTI POZOR! Kupujem vsakovrstne posamezne znamke kot tudi celotne zbirk po najvišjih dnevnih cenah istočasno nudim filatelismot znamke v serijah ali posamezne po najbolj ugodnih cenah. Poizkusite in prebršali se boste. Knjižarica Janca Dolžan — Ljubljana, Stritarjeva 4.

„REALITETA“

zavod za kupoprodajo neopremičnin je samo v Ljubljani
Prečernova ul. 54/1. Tel. 44-20

VOJNO ŠKODO

in druge drž. papirje kupujemo proti takojšnji gotovini. Tudi posamezne komade

RUDOLF ZORE

Ljubljana - Gledališka ulica 12

IZDELJUJEMO GUMBE

Pobfirmo spuščene penfle na nogavicah
GALANTERIJA VERDAJ
Ljubljana, Igriška ul. 14

KAUŠE,

otomane, peresnice, žimnice, mreže, blago za žimnice in pohištvo ter vsa v to stroko spadajoča dela izvršujem po najnižjih cenah
tapedništvo F. SAJOVIC
Ljubljana, Stari trg 6.

NALIVNA PERESA

za vse življenje. Prozorno držalo, izredno velika rezervuar črnila, 14 karatno zlato pero. Najlepše darilo za vse prilike. »Jugopatent«, Ljubljana, Dvorčakova 8. — Zahtevajte cenik. Sprejemamo zastopnike.

OKAMA MAZILLO

iz zdravilnih zelišč. Čudovit uspeh pri raznih opeklinah, ožuljenih volku, curih in vnetjih itd. za nego dojenčkov pri kožnem vnetju, izpuščaji in hlastah na temenu, za razočane prave bradavice. Dobi se v lekarnah in drogerijah.